

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

№ 129 (8152) ŞƏNBƏ, 15 iyun 2019-cu il

Qəzetin əsası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

www.azerbaijan-news.az

Əsrə bərabər gün

Milli Qurtuluş Azərbaycan tarixinin ən şərəfli səhifələrindədir

Oqtay ƏSƏDOV: "Ulu öndər xalqı böyük fəlakətlərdən, qardaş qirgindən qurtardı"

Düz 26 il əvvəl Azərbaycan xalqının taleyini dəyişən, tariximizə yeni istiqamət verən möhtəşəm bir hadisə baş verdi.

Əgər belə demək olarsa, xalqımız uçurumun bircə addımlığından qurtuldu. Müstəqillik yollarında ilk kövrək addımlarını atan dövlətimiz məhv olmaq parça-parça edilib dünya xəritəsindən silinmək təhlükəsindən məhz həmin gün qurtuldu, inkişaf, yüksəliş yollarına doğru uzun, ağır, şərəfli bir yola çıxdı.

Bu, həmin tarixdir: 15 iyun 1993-cü il...

Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin xalqın təkidi ilə hakimiyyətə qayıtdığı gün.

Milli Qurtuluş Günü...

"Heydər Əliyev Azərbaycan xalqı üçün kimdir" sualının cavabını da tarix elə həmin gün verdi.

Xilaskar

Təbiətin bir çox dəyişməz qanunları var. Onları təbiətin əbədiyyət qanunları da adlandırma birləri. Bu qanunları insan yaratmayıb. İnsan sadəcə olaraq həmin qanunları kəşf edib, öyrənib, onlardan bəhrələniş və bəşəriyyətin inkişafı naminə əhəmiyyətli addımlar atıb.

Cəmiyyət də özünə-məxsus əbədiyyət qanunlarına malikdir. Lakin əsas fərq budur ki, cəmiyyətdə bu qanunları insan övladı yadır. Həm də bu qanunlar yalnız Yer üzünün əşrafı olan insana aiddir. Bu qanunları ayırı-ayrı şəxsiyyət-

lər, zəka sahibləri formalaşdırır. Amma tarixin axarını dəyişməyə qabil belə bir zəka da hər kəsə verilmir. Ömrü əbədiyyətə çevirməyə yalnız Tanrının sevir-seçdiyi şəxsiyyətlər nail ola bilər.

Heydər Əliyev də belə şəxsiyyətlərdəndir. 1993-cü ilin iyununda Heydər Əliyevin xalqın təkidi ilə Naxçıvandan Bakıya gəlməsi, baş verən böhranlı hadisələrlə yerində tənqiş olması, müstəqilliyimizin əldən gətməməsi üçün həyatını riskə qoyub müxtəlif siyasi düşürgələrə mənsub, ətraflarında xeyli sayda silahlılar cəmləmiş insanlarla görüşlər keçirməsi, ola bilsin ki, indi kiməsə tarixi xronika təsiri bağışlasın. Amma bu, sözün əsl mənasında xilas anı idi. Heydər Əliyev bu addımları ilə xilaskarlıq missiyasını yerinə yetirirdi. Onun timsalında Azərbaycan xalqı hər zaman inandığı, güvəndiyi, rəğbət bəslədiyi, keçmiş SSRİ boyda böyük bir coğrafiyanın hər yerində adı ilə qürurlandırdığı güclü xilaskarına qovuşmuşdu.

Ardı 4-cü səh.

Ulu öndər Heydər Əliyevin ölkə rəhbərliyinə qayıdışı ilə xalqımızın tarixində yeni bir dövr başlandı

Sadə, zəhmətkeş bir azərbaycanlı ailəsində dünyaya göz açan Heydər Əliyev tarixə Azərbaycan xalqının qurtuluş mübarizəsinin qalibi kimi daxil olub. O, dünyanın bütün başqa dahi şəxsiyyətlərindən fərqli olaraq, iki müxtəlif ictimai-siyasi sistemdə yaşayıb və hər iki sistemdə siyasi nərdivanın ən yüksək pilləsinə ucala bilib.

1990-1993-cü illər Heydər Əliyevin vətənə naminə mübarizə yolunda xüsusi yer tutur. Həmin dövr Azərbaycan tarixində "olum, ya ölüm" mübarizəsi dövrü idi. Moskvanın idarə etdiyi xəyanətkar rəhbərlər və onları əvəz edən, heç bir idarəçilik bacarığı olmayan Azərbaycan Xalq Cəbhəsinin rəhbərliyi məmləkəti dağılıb

məhv olmaq təhlükəsi ilə üz-üzə qoymuşdu. Azərbaycan Cənubi Qafqazın xəritəsindən silinmək üzrə idi. Bu zaman Azərbaycanın Moskvadakı daimi nümayəndəsinə gəlib doğma xalqına başsağlığı verən, Bakıda kütləvi qirgin törəmələrin cəzalandırılmasını tələb edən Heydər Əliyev, əslində, doğma xalqının qurtuluş mübarizəsinin önünə keçdi. Bununla Heydər Əliyevin başçılığı ilə Azərbaycan xalqının qurtuluş mübarizəsi başlandı. Dahi siyasətçi xalqın ağır günündə Kremlin təqiblərindən yaxa qurtarıb 1990-cı il iyunun 20-də vətənə döndü. Lakin Bakıda tariximizin ən rüsvayçı faktlarından biri baş verdi: xalqın xilaskar oğluna vaxtilə onun qurub-yaratdığı paytaxtda qalmaq, ağır fəlakət anında doğma xalqı ilə birlikdə

olmaq, ona yol göstərmək imkanı verilmədi. Böyük dövlət xadimi Bakıya gəlişindən iki gün sonra - 1990-cı il iyunun 22-də doğulduğu Naxçıvana pənah aparmalı oldu. Heydər Əliyev Naxçıvanda bütün Azərbaycanın qurtuluş mübarizəsini davam etdirdi.

1992-ci ildə xalqımızın dahi oğlu Heydər Əliyevə qarşı təqiblər və zorakılıqlar kampaniyası keçirilərkən, partiya üzvləri pəran-pəran salınarkən bir ziyalı kimi mən də haqqın müdafiəsinə qalxmış, konkret eməli addımlar atmış və mətbuatda öz mövqeyimi belə bir başılıqla açıq bildirmişdim: "Əgər Yeni Azərbaycan Partiyası elan etdiyi yolla gedərsə, onun tezliklə ən kütləvi partiya olacağına şübhəm yoxdur!"

Ardı 3-cü səh.

İyunun 14-də Milli Məclisin növbədənə-nar sessiyasının növbəti plenar iclası keçirildi. Milli Məclisin Sədri Oqtay Əsədov əvvəlcə deputatları Milli Qurtuluş Günü münasibətilə təbrik etdi.

Spiker bildirdi ki, 1993-cü il iyunun 15-də ulu öndər Heydər Əliyevin xilaskarlıq missiyası başlayıb: "Zaman bizi 1990-cı ilin həyəcanlı günlərindən uzaqlaşdırırdıca tariximizin bu dönlüş məqamında şahidi olduğumuz siyasiyyətçilərin qədir-qiyətini daha yaxşı bilməliyik. O dövrdə Azərbaycan dövləti müstəqilliyini itirmək ərfəsinə idi. Azərbaycanda qardaş qirgin təhlükəsi var idi. Bu çətin zamanlarda xalq üzünü Azərbaycanın dahi oğlu, böyük şəxsiyyət Heydər Əliyevə tutdu. Ulu öndər hakimiyyətə qayıdışı ilə xalqı böyük fəlakətlərdən, qardaş qirgindən qurtardı. Azərbaycanın müasir dövlət kimi hədəfləri müəyyənleşdi. Ona görə biz hər il iyunun 15-ni Azərbaycanda Milli Qurtuluş Günü kimi qeyd edirik".

Sonra gündəlikdəki məsələlərin müzakirəsi başlandı. İlk olaraq "Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il dövlət büdcəsinin icrası haqqında" qanun layihəsi ikinci oxunuşda müzakirə edildi. Layihə ilə bağlı Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Ziyad Səmədzadə məlumat verdi.

Bildirdi ki, 2018-ci ildə ölkənin uzunmüddətli sosial-iqtisadi inkişafının prioritet istiqamətləri, o cümlədən, təhsil, səhiyyə, sosial, mədəniyyət, idman və infrastruktur layihələrinin reallaşdırılması, əhalinin azəminatlı təbəqələrinin sosial müdafiəsi, dövlətin təhlükəsizliyinin və müdafiə qabiliyyətinin gücləndirilməsi, kənd təsərrüfatının stimullaşdırılması, dövlət borcu və beynəlxalq təşkilatlara üzvlük haqlarının ödənilməsi və digər zəruri dövlət tədbirlərinin icrası üçün maliyyə təminatının yaradılması diqqətdə saxlanılıb.

Təqdim olunmuş hesabat əsasən, 2018-ci ildə dövlət büdcəsinin gəlirləri 22 milyard 149 milyon manat proqnoza qarşı 22 milyard 508,9 milyon manat və ya 101,6 faiz təşkil etmişdir. Bu, 2017-ci

ilə müqayisədə 36,3 faiz çoxdur. Ötən il dövlət büdcəsinin xərcləri 23 milyard 100 milyon manat proqnoza qarşı 22 milyard 731,6 milyon manat və ya 98,4 faiz icra edildi. Bu da 2017-ci ilə nisbətən 29,2 faiz çoxdur.

Deputatlardan Şəmsəddin Hacıyev, Rauf Əliyev layihə ilə bağlı fikirlərini bildirdilər. Vergilər naziri Mikayıl Cəbbarov qanun layihəsinin birinci oxunuşda müzakirəsi zamanı POS-terminalların işləməməsi ilə bağlı səslənən fikirlərə münasibət bildirdi. Onun sözlərinə görə, nağdsız hesablaşmalar iqtisadiyyatın şəffallaşmasına xidmət edir. Qeyd olundu ki, nağd pul kütləsinin çəkisi 2017-ci ilin dekabr ayı ilə müqayisədə 2018-ci ilin dekabrında 60,1 faizdən 51,9 faizə qədər azalıb və bu rəqəm dinamikanın müsbət istiqamətə yönəldiyini aydın şəkildə göstərir. Hazırda 67032 POS-terminal qeydiyyata düşüb. Eyni zamanda, hazırda ölkədə 6 milyon 721 min ədəd ödəniş kartı mövcuddur.

Yekunda qanun layihəsi ikinci oxunuşda qəbul edildi.

Ardı 2-ci səh.

Müstəqilliyimizi əbədi edən tarixi missiya

Tarixinin şərəfli və əzəmətli dövrünü yaşayan Azərbaycan bu gün yerləşdiyi bölgənin aparıcı dövləti, dünya birliyinin ehtiram olunan üzvüdür. Gənc olmasın baxmayaraq, respublikamız kosmik klubla üzv olmaqla, BMT Təhlükəsizlik Şurası kimi dünyanın ən mötəbər qurumuna rəhbərlik etməklə, sosial-iqtisadi sahədə qsa dövrdə böyük inkişaf yolu keçməklə bir çox dövlətlərin həsəd apardığı nailiyyətlər qazanıb.

Bütün bunlarla yanaşı, müstəqil və qətiyyətli siyasəti, enerji təhlükəsizliyi məsələlərində söz sahibi kimi çıxış etməsi, beynəlxalq tədbirlərin ünvanına çevrilməsi Azərbaycana beynəlxalq səviyyədə yüksək nüfuz qazandıran, imicini yüksəldən mühüm uğurlardır.

Bu gün ölkəmizin müstəqillik salnaməsinin parlaq səhifələri yazılır. Amma Azərbaycanın müstəqillik yolu digər keçmiş sovet respublikaları kimi hamar olmadı. Biz bu yolda çox maneələrdən, dolanbaclardan, çətinliklərdən keçməli olduq. Çox əziyyətlərə qatlaşdıq və müstəqilliyimizi qoruyub saxlaya bildiyimiz, dövlətçiliyimizi yaşatdığımız üçün

bir şəxsə - ümummilli lider Heydər Əliyevə borcluuy.

Ümumiyyətlə, Heydər Əliyev həyatı boyu fəaliyyət göstərdiyi hər bir vəzifədə, ölkəmizə rəhbərlik etdiyi bütün dövrlərdə xalqımızın və dövlətimizin mənafehləri üçün çalışıb, onu hər şeydən uca tutub, Azərbaycanın inkişafı üçün misilsiz işlər görüb. Bu mənada ulu öndərin ölkəmizə istər sovet illərində, istərsə də müstəqillik dövründə rəhbərliyi gəlişini Azərbaycanda intibahın başlanğıcı kimi seçiyələndirmək olar. Birinci dəfə ulu öndər Azərbaycanı Sovetlər birliyinin inkişaf etmiş sənaye-aqrar respublikasına çevirdi, gələcək müstəqilliyimizin əsaslarını formalaşdırdı.

İkinci dəfə isə Heydər Əliyev Azərbaycanı yeni qazandıq müstəqilliyi itirməkdən, parçalanmaqdan, vətəndaş müharibəsindən qurtardı. Ulu öndər xalqın istəyi ilə 1993-cü ildə Naxçıvandan Bakıya gəldiyi zaman Azərbaycanın müstəqilliyinin hələ iki ili tamam olmasındı. Amma bu qısa dövrdə hakimiyyətdə olan siyasi qruplar ölkəni onilliklərə bərabər geri salmışdılar.

Ardı 8-ci səh.

Heydər Əliyev və İçərişəhər

"İçərişəhər Azərbaycan xalqının tarixinin, o cümlədən onun milli dövlətçilik tarixinin bir çox açılmamış səhifələri haqqında, zəngin mədəni və maddi sər-vətlər xəzinəsi barədə dəyərli, mötəbər məlumatlar verən və tədqiqinə hələ də ehtiyac duyulan tükənməz mənbədir".

Heydər ƏLİYEV

Azərbaycanda muzey işi sahəsində XX əsrin əvvəllərindən başlanan inkişaf 50-ci illərdən sonra sovet totalitar rejiminin, kommunizm siyasətinin təbliğatına və bununla

bağlı olan muzey əşyalarının toplanılması, öyrənilməsi və mühafizəsi işinə istiqamətlənmişdi. Bu siyasət dilimizi, dinimizi, tariximizi, mədəniyyəti və mənəviyyatımızı məhv etmək məqsədi daşıyırdı. Belə ağır

bir zamanda, 1969-cu ildə Heydər Əlirza oğlu Əliyev respublikaya rəhbər təyin edildi. Ümummilli lider elə ilk günlərdən mədəniyyət sahəsinə xüsusi diqqət yetirməyə, bu sahədə yaranmış problem və çətinliklərin aradan qaldırılması üçün tədbirlər görməyə başladı. Dövlət başçısının müdrik siyasəti nəticəsində mədəniyyətimiz, tariximiz məhv olmaqdan xilas edildi.

Ardı 5-ci səh.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab İlham Əliyevə

Cənab Prezident.

Azərbaycanın milli bayramı - Respublika Günü münasibətilə zati-alinizə Portuqaliya xalqı adından və şəxsən öz adımdan ən səmimi salamlarımı və təbriklərimi çatdırmaqdan böyük məmnunluq duyur, Sizə əmin-amanlıq, Azərbaycan xalqına isə tərəqqi və rifah arzulayıram.

Bu xoş fürsətdən istifadə edərək ölkələrimiz arasındakı dostluq və əməkdaşlıq münasibətlərinin möhkəmləndirilməsi istiqamətində şəxsi dəstəyimi bir daha vurğulamaq istədim.

Cənab Prezident, Sizi bir daha səmimi-qəlbədən təbrik edir, ən yüksək ehtiramımı qəbul etməyinizi xahiş edirəm.

Hörmətlə,

Marselo Rebelo de SOUZA,
Portuqaliya Respublikasının Prezidenti

Baş Nazir Novruz Məmmədov Tacikistanda səfərdədir

Azərbaycan Respublikasının Baş Naziri Novruz Məmmədov Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirinin beşinci Zirvə Toplantısında iştirak etmək üçün iyunun 14-də Tacikistanın paytaxtı Düşənbəyə səfər edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, səfər çərçivəsində Baş Nazir Novruz Məmmədovun Əfqanıstan İslam Respublikasının icra rəisi Abdulla Abdulla ilə görüşü olub.

Novruz MƏMMƏDOV: "Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirə çox əhəmiyyətli platformadır"

"Beynəlxalq münasibətlər sistemində müəyyən gərginliklər müşahidə edilir. XXI əsrin ikinci onilliyini başa vurmaq ərəfəsində olduğumuz halda hazırda dünyada müxtəlif xoşagəlməz proseslərin getdiyini görürük".

Bu fikirləri Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirinin Düşənbədə keçirilən beşinci Zirvə toplantısında iştirak edən Azərbaycan Respublikasının Baş Naziri Novruz Məmmədov AZƏRTAC-a açıqlamasında bildirib.

"Dünyada gedən xoşagəlməz proseslərin, baş verən müxtəlif siyasi hadisələrin fonunda bu cür tədbirlərin keçirilməsi olduqca önəmlidir. Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirə də bu sahədə çox əhəmiyyətli bir platformadır. Düşənbədə keçirilən Zirvə toplantısına dünyanın 27 ölkəsinin dövlət və hökumət başçıları, nümayəndə heyətləri qatılıblar. Əlbəttə ki, bu toplantıda dünyada, o cümlədən Asiyada gedən proseslər ətrafı müzakirə olunacaq, regionda sabitliyin, təhlükəsizliyin təmini üçün atılmalı addımlar müəyyənləşdiriləcək", - deyər Baş Nazir vurğulayıb.

Novruz Məmmədov qeyd edib ki, bu gün dünya əhalisinin üçdə ikisinin, təxminən 4 milyarda yaxın insanın Asiya qitəsində yaşadığını nəzərə alsaq, bu tədbir planetimizin gələcək təhlükəsizliyinin təmin olunması, global sülhün bərqərar edilməsi, qarşılıqlı etimadın müəyyənləşdirilməsi baxımından böyük əhəmiyyət daşıyır.

Baş Nazir deyib: "Əlbəttə ki, bu Zirvə toplantısında Azərbaycanın ən ağır problemi olan Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münasibəti ilə bağlı fikirlərini bildirəcəyəm. Ümumiyyətlə, dünyada mövcud olan gərginliyi yaradan amillərin, o cümlədən mü-

naqişələrin, radikal yanaşmaların, terrorizmin aradan qaldırılması yolları müəyyənləşdirilməlidir. Çünki məhz bunlar dünyamızı hazırkı vəziyyətə gətirib. Həmçinin müəyyən geosiyasi iddialar var ki, onlardan da əl çəkmək lazımdır. Beynəlxalq hüquqqa, onun norma və prinsiplərinə əməl olunmalıdır. Belə olan halda dünyamızda sülh, sabitlik bərqərar olar. Hesab edirəm ki, bu Zirvə toplantısında mənimlə bərabər, digər çıxışlarda da bu məsələlərə toxunulacaq. Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirinin adından da göründüyü kimi, bu platformanın məqsədi də dövlətlər arasında etimadın, inamın bərqərar olunmasıdır".

Azərbaycanın Ermənistanın ölkəmizə əsassız iddiaları nəticəsində yaranmış Dağlıq Qarabağ münasibətinin danışıqlar yolu ilə, beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri əsasında həllinin tərəfdarı olduğunu bildiren Baş Nazir deyib ki, BMT Təhlükəsizlik Şurasının, Qoşulmama Hərəkatının, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının və digər mötəbər beynəlxalq qurumların münasibəti ilə bağlı ədalətli qərar və qətnamələrinə əməl edilməlidir.

Milli Məclisin növbədənəkar sessiyasında

Milli Qurtuluş Azərbaycan tarixinin ən şərəfli səhifələrindəndir

Oqtay ƏSƏDOV: "Ulu öndər xalqı böyük fəlakətlərdən, qardaş qırğınından qurtardı"

Əvvəli 1-ci səh.

Sonra "Əhalinin sağlamlığının qorunması haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Qanununu layihəsi (ikinci oxunuş), Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Qanununu layihəsi (ikinci oxunuş), Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində

dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Qanununu layihəsi (birinci oxunuş) təsdiq olundu. İclasda bir zərfdə təqdim olunmuş Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosesual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanununu layihəsi (birinci oxunuş), Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosesual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Qanununu layihəsi (birinci oxunuş) təsdiq olundu.

Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli qanun layihələrinə edilən dəyişikliklərin bir müddət əvvəl Cinayət Məcəlləsində olunmuş dəyişikliklərlə əlaqədar olduğunu diqqətə çatdırdı. Qanun layihələri təsdiq olundu.

"Bələdiyyələrin statusu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Qanununu layihəsi haqqında (birinci oxunuş) Milli Məclisin Regional məsələlər komitəsinin sədri Arif Rəhimzadə mə-

lumat verdi. Təklif olunan dəyişikliklər bələdiyyələrin beynəlxalq əməkdaşlığı, bələdiyyə fəaliyyətinin təşkilinə kömək göstərilməsi kimi məsələləri əhatə edir. Qanun layihəsi təsdiq olundu.

Milli Məclisin iclasında "Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının qanunvericilik təşəbbüsü hüququndan istifadə etməsi qaydası haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununu layihəsi də (birinci oxunuş) müzakirəyə çıxarıldı. Layihə barədə Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli məlumat verdi. Qeyd etdi ki, qanun layihəsinin hazırlanması Konstitusiyanın tələblərindən irəli gəlir. Layihə qısa zamanda beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla hazırlanıb. Hazırda Avropa Şurasına üzv bir sıra ölkələrdə belə qanun qəbul edilib.

Vətəndaşların qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında təqdim etdiyi qanun layihəsi "Normativ hüquqi aktlar haqqında" Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası Qanununu müvafiq maddələrində müəyyən edilmiş tələblərə uyğun olmalıdır. Vətəndaşların qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında təqdim etdiyi qanun layihəsində dövlət büdcəsi, dövlət rüsumu, vergilər və gömrük işi, əmək haqqının məbləği və onun ödənilməsi qaydası, cinayət və inzibati xətalər, ailə münasibətləri, ərazi quruluşu və inzibati ərazi bölgüsü kimi məsələlər nəzərdə tutula bilməz. Vətəndaşların qanunvericilik təşəbbüsü zamanı tələb olunan 40 min imza ölkənin azı 60 seçki dairəsinə əhatə etməli və hər seçki dairəsindən ən azı 500 imza toplanmalıdır.

Layihə ilə bağlı deputatlardan Fərac Quliyev, Elmira Axundova, Əflatun Amaşov, Qüdrət Həsənzadə, Qanirə Paşayeva çıxış etdilər, təkliflərini bildirdilər. Qanun layihəsi birinci oxunuşda qəbul edildi.

Rəşad CƏFƏRLİ,
Fərmən BAĞIROV (foto),
"Azərbaycan"

Oqtay ƏSƏDOV: "TÜRKPƏ çərçivəsindəki proseslərə qadınların cəlb edilməsi günümüzün reallığıdır"

İyunun 14-də Milli Məclisin Sədri Oqtay Əsədov "Dayanıqlı inkişaf məqsədlərinə nail olunmasında türk dünyası qadınlarının nail olmasının əhəmiyyətini yüksək dəyərləndirib. Bildirilib ki, təşkilata üzv dövlətlərin qadın parlamentarilərinin beynəlxalq konfransını iştirakçıları ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Oqtay Əsədov TÜRKPƏ çərçivəsində keçirilən konfransın əhəmiyyətini yüksək dəyərləndirib. Bildirilib ki, təşkilata üzv dövlətlərin qadın parlamentarilərinin bir araya gəlmələri, onları düşündürən məsələləri birlikdə müzakirə etmələri təqdirəlayiqdir. Belə tədbirlər müasir dövrün çağırışlarını öyrənmək, ümumi məqsədlərə çatmaq üçün yolların müəyyənləşdirilməsi baxımından önəmlidir. Konfransda müzakirə olunan məsələlər bu gün təkcə türk dünyasını deyil, bütün dünya ictimaiyyətini düşündürür.

Oqtay Əsədov türk dövlətlərinin müştərk tarixə malik olduqlarını diqqətə çatdıraraq onların milli-mənəvi dəyərlər zəminində birləşərək qarşısı qoyulan hədəflərə çatmaq iqtidarında olduğunu söyləyib. Bildirilib ki, ümumi məqsədlərin reallaşmasında TÜRKPƏ-ya üzv ölkələrin qadın parlamentariləri öz layiqli töh-

fələri verə bilərlər. Bu, xalqlarımızın gələcək dayanıqlı inkişafı və firavanlığı baxımından əhəmiyyətlidir. TÜRKPƏ çərçivəsindəki proseslərə qadınların cəlb edilməsi günümüzün reallığıdır.

Görüşdə çıxış edən konfrans iştirakçıları Milli Məclisin rəhbərliyinə tədbirin yüksək səviyyədə təşkilinə görə minnətdarlıqlarını bildirdilər. Qeyd edilib ki, bu gün türk cəmiyyətlərində qadınlar həyatın bütün sahələrində fəal iştirak edirlər. Qadına, ailəyə yüksək dəyər verilməsi tarixən türk xalqlarının ən ümdə keyfiyyətlərindən biri kimi dəyərləndirilir. Gender bərabərliyi sahəsində ümumi platformanın yaranması baxımından Bakıda keçirilən konfrans çox əhəmiyyətli oldu. Qonaqlar gələcəkdə bu cür tədbirlərin davamı olacağına inanmalarını ifadə ediblər.

Sonra tərəfləri maraqlandıran məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Görüşdə Milli Məclis Sədri'nin müavini Bahar Muradova, parlamentin qadın deputatları, TÜRKPƏ-nin baş katibi Altınbek Mamayusopov, konfransa təşrif buyurmuş nümayəndə heyətlərinin üzvləri və digər rəsmi şəxslər iştirak ediblər.

Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin iclası olub

İyunun 14-də Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin iclası keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, komitənin sədri Əli Hüseynli gündəliyə "Yol hərəkəti haqqında" qanuna dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinin daxil olduğunu deyib. Bildirib ki, qanuna bir sıra redaktə xarakterli dəyişikliklər, həmçinin sənədin 66-cı maddəsinə "5.53 nişanı svetoforla nizamlanan yola yarıncı daimi sağa dönməyə icazə vermək məqsədilə tətbiq olunur" məzmunlu yeddinci hissə əlavə olunur.

İclasda iştirak edən Bakı Neqliyyat Agentliyinin (BNA) Hüquq şöbəsinin müdiri Hikmət Babayev deyib ki, Bakı

şəhərində 74 yol torlama nişanı çəkilib. O, həmçinin diqqətə çatdırıb ki, yaxın zamanlarda Bakıya 300 yeni böyük avtobus gətiriləcək. Bu, yol infrastrukturunun genişləndirilməsinə yönəlib.

Qeyd olunub ki, ölkəmizdə parklanma ilə bağlı tədbirlər həyata keçirilir. BNA, həmçinin ödənişsiz parkinqlərin qurulması istiqamətində çalışır.

Komitə üzvləri Qüdrət Həsənzadə, Məlahət İbrahimqızı, Çingiz Qənizadə, Elşən Musayev, Sabir Hacıyev və Tahir Kərimli qanun layihəsi ilə bağlı fikir və təkliflərini səsləndiriblər.

Müzakirələrdən sonra qanun layihəsi Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunub.

"Lombardlar haqqında" yeni qanun layihəsi hazırlanıb

İyunun 14-də Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin iclası keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, komitə sədri Ziyad Səmədzadə gündəlik barədə məlumat verib.

Əvvəlcə "Lombardlar haqqında" yeni qanun layihəsi birinci oxunuşda müzakirə edilib. Qeyd olunub ki, sənəd qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında Prezident İlham Əliyev tərəfindən təqdim olunub.

Qanun layihəsi barədə Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının hüquq departamentinin rəisi Əfqan Baxışov məlumat verib. Bildirib ki, 6 fəsil və 32 maddə-

dən ibarət olan qanun layihəsi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin birinci hissəsinin 15-ci və 27-ci bəndlərinə uyğun olaraq hazırlanıb. Sənəd lombardlar tərəfindən kreditlərin verilməsi və əşyaların saxlamaya qəbul edilməsi, habelə lombardlar tərəfindən həyata keçirilən fəaliyyətin nizamlanması və ona nəzarət ilə bağlı münasibətləri tənzimləyir.

Komitə üzvləri Vahid Əhmədov, Əli Məsimli, Rüfət Quliyev, Tahir Mirkişili, İlham Əliyev, Şəmşəddin Hacıyev, Aydın Hüseynov qanun layihəsi barədə fikirlərini, rəy və təkliflərini bildirdilər.

Sonra "Bank olmayan kredit təşkilatları haqqında" qanunda

dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinə baxılıb. Bildirilib ki, dəyişikliklər nəticəsində BOKT-lərdəki inzibatlardan daha ixtisaslı kadrlara əvəz olunması, zərurət yarandıqda təqdirdə nəzarət orqanının çəvik və effektiv təsir imkanlarından istifadə edilməsi, sistemin sağlamlaşdırılması, tələblərə cavab verməyən BOKT-lərin kənarlaşdırılması, istehlakçıların hüquqlarının qorunması və digər sahələrdə inkişaf üçün hüquqi əsas formalaşacaq.

Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinin təqdim edən Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyinin

sədri Mirzə Əliyev bildirib ki, həmin məcəllənin 164-cü maddəsi kənd təsərrüfatı sahəsində bir sıra malların, məhsulların ƏDV-dən azad olunmasını nəzərdə tutur. Eləcə də məcəllənin 164.1.34-cü maddəsinə əsasən kənd təsərrüfatı təyinatlı suvarma və digər qurğuların, maşınların, avadanlıqların və texnikaların idxalı və satışı ƏDV-dən azad edilib.

Qanun layihəsinə əsasən ƏDV-dən azad olma qeyd olunan qurğuların, maşınların, avadanlıqların və texnikaların idxalı və satışı ilə yanaşı, onların istehsalına da tətbiq ediləcək. Eyni zamanda, təsdiq edilmiş siyahı üzrə kənd təsərrüfatı texnika-

sının ehtiyat hissələrinin idxalı və satışı da ƏDV-nin tətbiqindən azad ediləcək. Qanun layihəsi ölkədə suvarma təyinatlı kənd təsərrüfatı texnikasının, avadanlıqların və onların ehtiyat hissələrinin istehsalının stimullaşdırılmasına, kənd təsərrüfatı texnikalarının ehtiyat hissələri ilə təminatın yaxşılaşdırılmasına və mövcud texnikaların saz vəziyyətdə saxlanmasına, kənd təsərrüfatı texnikasının və onların ehtiyat hissələrinin qiymətlərinin optimallaşdırılmasına, son nəticədə aqrar sektorun dəstəklənməsinə xidmət edəcək.

Müzakirələrdən sonra qanun layihəsi Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunub.

MİLLİ QURTULUŞ

- SÜRƏTLİ İNKİŞAF, MÜSTƏQİL SİYASƏT VƏ QÜDRƏTLİ DÖVLƏT QURUCULUĞU MƏRHƏLƏSİ

1993
2019

qonaqlarına, bura ekskursiyaya gələn məktəblilərə, universitet tələbələrinə nümayiş etdirilir.

Həmin kitabların içərisində incəsənət, mədəniyyətə, arxitektura, Azərbaycan tarixinə, coğrafiyasına, Türkiyə və Cənubi Azərbaycan ədəbiyyatına, ədəbiyyatşünaslığa, milli adət və ənənələrimizə, kənd təsərrüfatına, islam dininə və digər dinlərə, dünya ölkələrinin tarixinə, ictimai həyatına, Qarabağın tarixinə, Azərbaycan, rus və dünya klassiklərinin, eləcə də müasir yazıçıların əsərlərinə, uşaq ədəbiyyatı nümunələrinə dair dəyərli nəşrlər var. Bütün bunlar ulu öndərin mütləq dairəsinin genişliyinə bariz nümunədir. Digər tərəfdən, bu böyük şəxsiyyətin bütün əməllər marağını göstərir. Ulu öndərin elmlərə vəqif olduğunun hər birimiz dəfələrlə şahidi olmuşuq və bir sıra xarici jurnalistlərin ona verdikləri "Siz hər bir sahənin mütəxəssisi ilə onların özü kimi mühakimə yürüdə bilərsiniz və bu qabiliyyət Sizdə haradandır?" sualına Heydər Əliyev cavab verirdi ki, hər sahəyə dair çoxlu sayda kitab oxumaq və zəngin həyat təcrübəsinə malik olmaq lazımdır. Doğrudan da, bu kitablara, onların geniş tematikasına və həmin kitabların içərisində aparılan qeydlərə nəzər yetirərkən dahi şəxsiyyətin bu fikrinə tam əmin olursan. Yaxşı bir deyim var: "Nə oxuduğunu de, mən deyim sən kimsən". Bu deyim kitabın, mütləq ulu öndərin həyatında oynadığı rola əyani misal ola bilər.

Ümummilli liderin Milli Kitabxanaya bağışladığı kitabları vərəqləyərkən və orada Heydər Əliyevin öz əli ilə apardığı qeydlərə tanış olarkən bu dahi şəxsiyyətin mütləq qabiliyyətinə və məsələlərə müdaxiləsinə valeh olmaq mümkün deyil. Tarixi hadisələrə tarixçi kimi, ədəbiyyat məsələlərinə ədəbiyyatşünas alim kimi münasibət göstərmək, incəsənət əsərlərinə və arxitektura böyük zərgər dəqiqliyi ilə yanaşmaq, Nizami, Füzuli, Sabir, Cəlil Məmmədquluzadə, Şəhriyar, Məmməd Araz və başqa şair, yazıçı və dramaturqlarımızın əsərlərinə

Kitaba münasibətdə Heydər Əliyev örnəyi

Xalqların, millətlərin tarixində elə şəxsiyyətlər var ki, onların adları və əməlləri əsrlər boyu yaşayır, böyük hörmət və ehtiramla anılır. Azərbaycanın böyük oğlu, ulu öndər Mehriban Əliyevlərdən. Tanrı bu insanları həmin xalqlara xilaskar kimi göndərir! Heydər Əliyev də ən qanlı-qadahlı günlərdə milləti məhv olmaqdan qurtardı, bu gün bütün dünyada söz sahibi olan, müstəqil siyasət yeridən Azərbaycan dövlətini qurdu və xalqına əmanət etdi.

tabxana xalq, millət üçün müqəddəs bir yer, mədəniyyət, bilik, zəka mənbəyidir... Mən vaxtilə bu kitabxanaya dəfələrlə gəlmişəm. Amma bu gün kitabxananın astanasından keçərkən çox böyük hörmət və ehtiram hissi duyuram. Kitabxanaya və burda çalışan insanlara hörmət və ehtiramımı bildirmək istəyirəm". Bu fikirlər Heydər Əliyevin kitabı, kitabxanaya bir elm məbədi, bilik xəzinəsi kimi böyük dəyər verdiyini bir daha göstərir.

Ümummilli lider kitabxana fondunun yeni ədəbiyyatla komplektləşdirilməsi ilə maraqlandı və bu işin çox vacib olduğunu söylədi. Ulu öndər kitabxanaya çox az sayda yeni ədəbiyyatın daxil olduğunu görürək dedi: "Kitabxana elə bir yerdir ki, gərək daim onun fondu genişlənsin. Çünki dünya dəyişir, yeni əsərlər, kitablar yaranır. Ona görə də bizim bu mərkəzi kitabxanamız gərək daim yeni-yeni nəşrlərlə təmin olunsun". O, öz şəxsi kitabxanasından 300 nüsxəyədək qiymətli kitabı Milli Kitabxanaya hədiyyə etdi. Bununla da ulu öndər böyük və şərafətli bir ənənəyə başlanğıc vermiş oldu. Heydər Əliyev kitabxanadakı çıxışı zamanı bu məsələyə də toxundu: "Mən indi kitabxanaya xeyli kitab bağışladım. Güman edirik ki, bunlar fondda öz yerini tutacaqdır. Zənnimcə, gələcəkdə bu təşəbbüs də davam edə bilər". Doğrudan da, xalqımızın böyük oğlunun bu dahiyana çağırışı cavabsız qalmadı. Görkəmli alimlərimiz və ziyalılarımız, mərhum akademiklərimiz Ziya Bünyadov və Budaq Budaqov, xalq yazıçısı Elçin, teatrşünas-alim Ədalət Vəliyev və başqaları Milli Kitabxanaya öz şəxsi kitabxanalarından xeyli sayda kitab bağışladılar.

Heydər Əliyev M.F.Axundzadə adına Milli Kitabxanaya növbəti dəfə 1997-ci il noyabrın 5-də "Azərbaycan qaçqınları" fotoalbumunun təqdimat mərasimi zamanı gəldi. O vaxt ulu öndər kitabxanamızın fondundakı xarici ədəbiyyatlarla da maraqlandı və məlum oldu ki, bir neçə ildir Milli Kitabxananın fonduna xarici dillərdə yeni ədəbiyyat verilir. Diqqətli bu məsələyə cəhən ulu öndər oradaca Baş nazirə göstəriş verdi ki, Milli Kitabxanaya xarici dillərdə yeni ədəbiyyatın alınması məqsədilə 5 min dollar əlavə vəsait ayrılсын və bu vəsait hər il üçün nəzərdə tutulsun. Ulu öndərin bu göstərişinə müvafiq olaraq Nazirlər Kabineti həmin gün dərhal bu barədə müvafiq qərar qəbul etdi və həmin ildən başlayaraq hər il kitabxanaya xarici ədəbiyyat və xarici dövrü nəşrlər almaq üçün 5 min dollar həcmində vəsait ayrıldı. O zaman bu, çox böyük məbləğ hesab olunurdu.

Ulu öndərin öz şəxsi kitabxanasından bağışladığı kitablar bu gün Milli Kitabxananın Nadir kitablar və kitabxana muzeyi şöbəsində böyük qayğı ilə mühafizə olunur və ən qiymətli kolleksiyaya kimi oxuculara, gənclərə, kitabxananın

yardımcı yanaşaraq müəyyən qeydlər etməsi, yazdığı fikirlər ulu öndərin sadəcə mütləq deyil, həm də geniş təxəyyülə malik şəxsiyyət olmasına dəlalət edir. Bu qiymətli kolleksiyada diqqət çəkən bir kitab da var ki, o da ulu öndərə mükəddəs Həcc ziyarəti zamanı bağışlanan "Qurani Kerim"dır. Dahi Heydər Əliyev onun üçün çox əziz olan bu kitabı da Milli Kitabxanaya bağışlayarkən demişdir ki, "...Orada - islam dininin mərkəzi olan Məkkədə mənə Quranın nüsxəsini bağışlamışdır. Çox nəfis şəkildə baxılmış və nüsxələrdən birini də Dövlət Kitabxanasına verirəm". Bu faktın özü də ulu öndərin Milli Kitabxanaya mükəddəs bir elm və mədəniyyət məbədi kimi yanaşmasının bariz nümunəsidir.

Ulu öndərin bağışladığı qiymətli kitablar bu fenomen şəxsiyyətin yubileyli münasibətlə keçirilən tədbirlərdə böyük fəxrə nümayiş etdirilir və gənclərə onlar haqqında böyük məhbəbbət danışılır. 2016-cı ildə Aprel döyüşlərindən sonra ümummilli lider Heydər Əliyev anadan olmasının 93-cü ildönümü münasibətilə həmin kolleksiyaya ilk dəfə cəbhə bölgəsində - Tərtər rayonundakı Gənclər Mərkəzində - Tərtər Rayon İcra Hakimiyyəti ilə Milli Kitabxananın birgə təşkil etdiyi sərqi-konfransda nümayiş etdirildi. Bunun davamı kimi, həmin il bu kolleksiyaya ulu öndərin 93 illik yubileyinə həsr olunmuş silsilə tədbirlərdə - Milli Kitabxananın Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti ilə birlikdə keçirdiyi "Kitabxanaşünaslıq elmi və təcrübəsi: gələcəyə çağırışlar" mövzusunda beynəlxalq elmi konfransda, həmçinin Azərbaycan Dövlət İqtisad Nazirliyi və Bakı Dövlət Universitetinin Milli Kitabxana ilə birgə keçirdiyi sərqi-konfrans çərçivəsində nümayiş olunmuşdur. Sonrakı illərdə bu kolleksiyaya Zərifə Əliyeva adına Müasir Təhsil Kompleksində, Polis Akademiyasında, ADPU-nun nəzdində Pedaqoji Kollecdə, Dövlət Gömrük Akademiyasında və Quba rayon Heydər Əliyev Mərkəzində keçirilən sərqi-konfranslarda nümayiş etdirilmişdir.

Bu tədbirlərdə gənclər, yeniyetmələr ulu öndər Heydər Əliyevin mütləq etdiyi kitablara böyük maraqla baxır, çoxlu suallar verir və həmin kitablarda etdiyi qeydlərə tanış olurlar.

Heydər Əliyevin adı, ideyaları və əməlləri həmişə yaşayacaq. İllər keçdikcə bu dahi insanın böyüklüyü, möhtəşəmliyi qədərbilən xalqımız tərəfindən daim qiymətləndiriləcək və əbədiləşdiriləcəkdir.

Korim TAHİROV, M.F.Axundzadə adına Azərbaycan Milli Kitabxanasının direktoru, əməkdar mədəniyyət işçisi, professor

Heydər Əliyev və İçərişəhər

Əvvəli 1-ci səh.

Ulu öndər muzeylərə, muzey işinə böyük önəm verərək deyirdi: "Milli ənənələrimizin nə qədər dəyərli olduğunu dünyaya gələn yeni nəsillərə çatdırmaq və onları bu ənənələr əsasında tərbiyə etmək üçün muzeylər mütləq lazımdır". Ulu öndər ilk növbədə tarix və mədəniyyət abidələrinin mühafizəsi və bərpasına ayrılan büdcə xərclərinin ildən-ildə artırılmasına nail oldu. 1971-ci ilin mart ayında respublikada 37 muzey var idi, 1982-ci ildə, Heydər Əliyev SSRİ Nazirlər Kabinetində məsul vəzifəyə təyin edildiyi vaxta qədər muzeylərin sayı 111-ə çatmışdı. Qısa zaman ərzində Azərbaycanın 60-dək rayonunda tarix-diyarşünaslıq muzeyi yaradılmışdı. Mədəniyyət Nazirliyinin məlumatına görə, hazırda ölkəmizdə müxtəlif təyinatlı 220-ə yaxın muzey mövcuddur ki, onlardan 4-ü Bakı-Abşeron ərazisində fəaliyyət göstərən qoruqlardır.

Ölkəmizdə əvvəlcə görkəmli tarixi şəxsiyyətlərin, ədəbiyyat və incəsənət xadimlərinin ev-muzeyləri, daha sonra isə tarix-diyarşünaslıq muzeyləri təşkil edilmişdir. Ulu öndərin muzeylərə olan qayğısını qədim Bakının - Azərbaycanda şəhərsalma mədəniyyətinin mükəmməl nümunəsi İçərişəhəri və xalqımızın qürur məbəyi, dövlətçilik rəmzimiz, XV əsr memarlığının şah əsəri olan Şirvanşahlar Sarayı Kompleksinin təmsalında əyani şəkildə görmək olar.

Heydər Əliyev Bakını memarlıq tariximizin daş ensiklopediyası adlandırır. Bu tarixi məkanın əbdi yaşadılması, var olması üçün yoxlama və baxışlar keçirilmiş, İçərişəhərin inkişafı ilə əlaqədar bir sıra sərəncamlar verilmiş, normativ hüquqi aktlar qəbul edilmişdir. "Respublikada muzey işinin vəziyyəti və onu yaxşılaşdırmaq tədbirləri haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Sovetinin 1970-ci il 30 yanvar tarixli və "Bakı şəhərində "İçərişəhər" in və Şuşa və Ordubad şəhərlərinin tarixi hissələrinin tarix-arxitektura qoruqları elan edilməsi haqqında" 10 avqust 1977-ci il tarixli qərarları qəbul edilir. Bundan sonra görülmüş tədbirlər nəticəsində bütün respublikada muzey işində dönüş yaranır. Lakin 1988-ci ildən ölkəmizdə siyasi sferada baş verən qarmaqarıqlıq və müharibə vəziyyəti nəticəsində tarixi-memariq abidələrimiz tamamilə unudulmağa başlayır. İL ərzində milliyondan artıq turist qəbul edərkən dolub-daşan İçərişəhər sükuta bürünür, turistlərin sayı olduqca azalır.

Dövlətçiliyimizin ağır bir zamanında, 1993-cü ildə xalqın tekdidi tələbi ilə Heydər Əliyev respublikaya ikinci dəfə rəhbər seçilir. Elə həmin il Nazirlər Kabinetində muzey işçilərinin respublika müşavirəsi keçirilir. 1994-cü ildə bu müşavirənin materialları əsasında "Respublikada muzey işinin vəziyyəti və onun yaxşılaşdırılması haqqında" qərar qəbul edilir. Bu dövrdə - 1993-2003-cü illərdə Heydər Əliyev tərəfindən İçərişəhər, eləcə də Azərbaycan ərazisindəki maddi-mənəvi tarixi-memariq abidələrinin qorunması və tanıtılması məqsədilə UNESCO-Azərbaycan əlaqələrinin inkişaf etdirilməsi üçün mühüm addımlar atılır. 1993-cü ilin dekabr ayında Heydər Əliyev Fransada UNESCO-nun baş direktoru Federiko Mayorla olan görüşündə qarşılıqlı əməkdaşlığın genişlənməsi məsələsinə müzakirə edir. Bu görüşdən sonra Heydər Əliyev UNESCO üzrə Azərbaycan Respublikasının Milli Komissiyasının yaradılması haqqında 21 fevral 1994-cü il tarixli sərəncam imzalayır. Sərəncama əsasən Xarici İşlər Nazirliyinin nəzdində yaradılmış Milli Komissiya Ümumdünya mə-

dəni irsə əlaqədar obyektlərin ilk siyahısına daxil edilmək üçün ilk tarixi obyektin namizədliyini hazırlamaq idi. Qısa müddət ərzində Azərbaycan UNESCO-nun daha bir neçə konvensiyasına qoşulur. 1996-cı il noyabrın 8-də UNESCO-nun baş direktoru Federiko Mayor və Prezident Heydər Əliyev arasında birgə əməkdaşlıq haqqında Memorandum imzalanır. Memorandumun mədəniyyətə əl bölməsinin 4-cü bəndinə əsasən "... muzeylər, qalereyalar və başqa mədəniyyət təşkilatları üçün müasir səviyyəli işçilərin hazırlanması və onlara kolleksiyaları saxlamaq və bərpa etmək üzrə müasir texnikanın, onların inventarlaşdırılmasının, idarə və təşkil olunmasının kompüter metodlarının öyrədilməsi..." üçün hər tərəfli yardımların göstərilməsi nəzərdə tutulmuşdu. Bu memorandumun qəbulundan sonra muzeylərdə mütləq olaraq maddi-mədəniyyət nümunələrinin - qiymətli muzey əşyalarının qeydiyyatı alınması, saxlanılması qaydası, mühafizəsinin təşkil və bərpası, turistlərə iş, muzey marketinqi məsələləri ilə bağlı beynəlxalq səviyyədə qəbul olunmuş normaları təlim edən seminar, "dəyirmi masa" və treninqlər keçirilməyə başlandı.

2000-ci il martın 24-də "Muzeylər haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu qəbul edildi. Nəhayət, 2003-cü il 17 fevralda ölkə rəhbəri Bakı şəhərində İçərişəhər Tarix-Memariq Qoruğunun mühafizəsi və bərpası ilə bağlı bəzi tədbirlər haqqında sərəncam verir. Bu sərəncamdan irəliləyən tədbirlərin davamı olaraq 16 may 2007-ci ildə Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə "İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memariq Qoruğu İdarəsi yaradılır. Yarandığı gündən idarənin əsas məqsədi İçərişəhər ərazisindəki abidələrin qorunması, təmir və bərpası, elmi tədqiq və təbliği istiqamətində fəaliyyətinin təşkil və təmin edilməsi olmuşdur. Ümummilli lider Heydər Əliyev bir neçə dəfə İçərişə-

hərdə, Şirvanşahlar sarayında olmuşdur. O dövrün bütün muzey işçiləri abidələrə, xüsusilə İçərişəhərə olan rühə bər diqqətini görür və hiss edirdilər.

XX əsrin 90-cı illərində İçərişəhərdə bərpaya daha çox ehtiyacı olan tarixi abidə Şirvanşahlar sarayının yaşıy binaı idi. Saray binası hələ 1983-cü ilin mart ayında təmirə bağlanmışdı. Təmiri gözlənilən, lakin bərpa layihəsi olmadan başlanmış işlər maliyyə çatışmazlığı səbəbindən dayandırılmışdı. Açıq havada qalan saray binasının taleyi təhlükə qarşısında idi. Dövlət müstəqilliyimizin ilk illəri idi və bərpaya ayrılan büdcə işlərin davam etdirilməsinə imkan vermirdi. Ulu öndər ölkənin müharibə şəraitində olduğunu baxmayaraq "çətinliklər nə qədər çox olsa da, mədəniyyətə, mədəni irsimizə, mədəniyyətimizə, mədəniyyət abidələrimizə, mədəniyyət abidələrimizin siyahısına daxil edilmişdir. Qədim Bakının qala divarları daxilində fəaliyyət göstərən "İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memariq Qoruğu İdarəsi bu gün də respublika rəhbərliyinin diqqət və qayğısı altındadır. Qədim memariq abidələri, tarixi yerlər bərpa və konservasiya olunur, tədqiq və təbliğ edilir. Yeni yaradılmış "İçərişəhər" Muzey Mərkəzi qısa bir zamanda bir neçə uğurlu layihəyə imza atmış, İçərişəhər abidələrinin, eləcə də "Qala" Tarix-Etnoqrafiya Qoruğunda ərazisindəki abidələrin muzeyləşdirilməsi işində fərqli bir mərhələyə başlamışdır. Şirvanşahlar Sarayı Kompleksi, Qız qalası, Sıraatçı Dini Memariq Kompleksi və Müqəddəs Əmanətlər ekspozisiyaları, Bakı Fotoqrafiya Evi, Arxeoloji Park, "Qala" Tarix-Etnoqrafiya Qoruğundakı muzey ekspozisiyaları və s. yerli vətəndaşlarımızın və turistlərin həvəslə və böyük maraqla ziyarət etdikləri məkanlardır.

Muzeylər tarixin müəyyən məqamlarını özündə yaşadan, öten əsərlərin müxtəlif olaylarından xəbər verən qədim əşyaları toplayan, qoruyan, saxlayan, öyrənən, nümayiş etdirən və öyrədən maddi-mənəvi xəzinə sayılır. Bu xəzinə ümummilli lider Heydər Əliyev kimi daim insanlarnın müdrik siyasi siyasətində qorunub bugünüməzə çatdırılmışdır.

2000-ci ilin noyabr ayında UNESCO-nun Avstraliyanın Kerns şəhərində keçirilmiş XXIV sessiyasında İçərişəhər "Şirvanşahlar sarayı"

ve "Qız qalası" abidələri ilə birgə Dünya İrs siyahısına daxil edildi. Lakin həmin il Bakıda baş vermiş zəlzələ nəticəsində İçərişəhərin ərazisində yerləşən memariq abidələrinə dəyən zərər və bununla bağlı bir sıra problemlərə görə 4 iyul 2003-cü ildə İçərişəhər kompleksi UNESCO-nun təhlükədə olan Ümumdünya İrs siyahısına salındı. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin müvafiq fərman və sərəncamlarına uyğun olaraq, İçərişəhərə dövlət qayğısı artırıldı. Dərhal verilmiş təxirəatılmıq qərarlar və həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində İçərişəhərin mühafizəsi istiqamətində görülən işlər UNESCO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin ekspertləri tərəfindən təqdir edildi. Nəticədə 2009-cu ildə Ümumdünya Mədəniyyət İrs Komitəsinin 33-cü sessiyasının qərarına əsasən İçərişəhər Kompleksi UNESCO-nun Təhlükədə olan abidələr siyahısından çıxarıldı.

Ulu öndər Heydər Əliyev adı Azərbaycanda milli tərəqqinin, oyanışın, nəhayət, müstəqil respublikanın qurucusu kimi tarixə əbədi həkk edilmişdir. Onun uğurlu dövlətçilik siyasəti, eləcə də mədəniyyətin inkişafı üçün atdığı addımlar bu gün Prezident İlham Əliyev tərəfindən davam etdirilir. Ölkə rəhbəri muzey binalarının təmiri, yenilərin tikilməsi, müasir dünya standartlarına uyğun ekspozisiyaların yaradılması haqqında sərəncamlar vermişdir. Respublikanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESCO və İSESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevanın Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafına, milli-mədəni dəyərlərimizin təbliğinə göstərdiyi qayğı və diqqət sayəsində mədəniyyətimiz, incəsənətimiz dünya arenasında tanınır, bəyənilir və qəbul olunur. Xalqımıza məxsus olan, indi dünyə arxiv və kitabxanalarında mühafizə edilən əlyazmaların, maddi-mədəniyyət nümunələrinin sərəncamı çıxarılan rəqəmsal nüsxələrinin qorunması və s. tariximizə, bu tarixi özümdə yaşadan muzeylərimizə əvəzsiz töhfədir. UNESCO-nun qərarı ilə bir çox tarixi, maddi və qeyri-maddi, mənəvi və mədəni abidələrimiz mədəniyyət abidələrinin siyahısına daxil edilmişdir. Qədim Bakının qala divarları daxilində fəaliyyət göstərən "İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memariq Qoruğu İdarəsi bu gün də respublika rəhbərliyinin diqqət və qayğısı altındadır. Qədim memariq abidələri, tarixi yerlər bərpa və konservasiya olunur, tədqiq və təbliğ edilir. Yeni yaradılmış "İçərişəhər" Muzey Mərkəzi qısa bir zamanda bir neçə uğurlu layihəyə imza atmış, İçərişəhər abidələrinin, eləcə də "Qala" Tarix-Etnoqrafiya Qoruğunda ərazisindəki abidələrin muzeyləşdirilməsi işində fərqli bir mərhələyə başlamışdır. Şirvanşahlar Sarayı Kompleksi, Qız qalası, Sıraatçı Dini Memariq Kompleksi və Müqəddəs Əmanətlər ekspozisiyaları, Bakı Fotoqrafiya Evi, Arxeoloji Park, "Qala" Tarix-Etnoqrafiya Qoruğundakı muzey ekspozisiyaları və s. yerli vətəndaşlarımızın və turistlərin həvəslə və böyük maraqla ziyarət etdikləri məkanlardır.

Muzeylər tarixin müəyyən məqamlarını özündə yaşadan, öten əsərlərin müxtəlif olaylarından xəbər verən qədim əşyaları toplayan, qoruyan, saxlayan, öyrənən, nümayiş etdirən və öyrədən maddi-mənəvi xəzinə sayılır. Bu xəzinə ümummilli lider Heydər Əliyev kimi daim insanlarnın müdrik siyasi siyasətində qorunub bugünüməzə çatdırılmışdır.

2000-ci ilin noyabr ayında UNESCO-nun Avstraliyanın Kerns şəhərində keçirilmiş XXIV sessiyasında İçərişəhər "Şirvanşahlar sarayı"

ve "Qız qalası" abidələri ilə birgə Dünya İrs siyahısına daxil edildi. Lakin həmin il Bakıda baş vermiş zəlzələ nəticəsində İçərişəhərin ərazisində yerləşən memariq abidələrinə dəyən zərər və bununla bağlı bir sıra problemlərə görə 4 iyul 2003-cü ildə İçərişəhər kompleksi UNESCO-nun təhlükədə olan Ümumdünya İrs siyahısına salındı. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin müvafiq fərman və sərəncamlarına uyğun olaraq, İçərişəhərə dövlət qayğısı artırıldı. Dərhal verilmiş təxirəatılmıq qərarlar və həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində İçərişəhərin mühafizəsi istiqamətində görülən işlər UNESCO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin ekspertləri tərəfindən təqdir edildi. Nəticədə 2009-cu ildə Ümumdünya Mədəniyyət İrs Komitəsinin 33-cü sessiyasının qərarına əsasən İçərişəhər Kompleksi UNESCO-nun Təhlükədə olan abidələr siyahısından çıxarıldı.

Ulu öndər Heydər Əliyev adı Azərbaycanda milli tərəqqinin, oyanışın, nəhayət, müstəqil respublikanın qurucusu kimi tarixə əbədi həkk edilmişdir. Onun uğurlu dövlətçilik siyasəti, eləcə də mədəniyyətin inkişafı üçün atdığı addımlar bu gün Prezident İlham Əliyev tərəfindən davam etdirilir. Ölkə rəhbəri muzey binalarının təmiri, yenilərin tikilməsi, müasir dünya standartlarına uyğun ekspozisiyaların yaradılması haqqında sərəncamlar vermişdir. Respublikanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESCO və İSESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevanın Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafına, milli-mədəni dəyərlərimizin təbliğinə göstərdiyi qayğı və diqqət sayəsində mədəniyyətimiz, incəsənətimiz dünya arenasında tanınır, bəyənilir və qəbul olunur. Xalqımıza məxsus olan, indi dünyə arxiv və kitabxanalarında mühafizə edilən əlyazmaların, maddi-mədəniyyət nümunələrinin sərəncamı çıxarılan rəqəmsal nüsxələrinin qorunması və s. tariximizə, bu tarixi özümdə yaşadan muzeylərimizə əvəzsiz töhfədir. UNESCO-nun qərarı ilə bir çox tarixi, maddi və qeyri-maddi, mənəvi və mədəni abidələrimiz mədəniyyət abidələrinin siyahısına daxil edilmişdir. Qədim Bakının qala divarları daxilində fəaliyyət göstərən "İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memariq Qoruğu İdarəsi bu gün də respublika rəhbərliyinin diqqət və qayğısı altındadır. Qədim memariq abidələri, tarixi yerlər bərpa və konservasiya olunur, tədqiq və təbliğ edilir. Yeni yaradılmış "İçərişəhər" Muzey Mərkəzi qısa bir zamanda bir neçə uğurlu layihəyə imza atmış, İçərişəhər abidələrinin, eləcə də "Qala" Tarix-Etnoqrafiya Qoruğunda ərazisindəki abidələrin muzeyləşdirilməsi işində fərqli bir mərhələyə başlamışdır. Şirvanşahlar Sarayı Kompleksi, Qız qalası, Sıraatçı Dini Memariq Kompleksi və Müqəddəs Əmanətlər ekspozisiyaları, Bakı Fotoqrafiya Evi, Arxeoloji Park, "Qala" Tarix-Etnoqrafiya Qoruğundakı muzey ekspozisiyaları və s. yerli vətəndaşlarımızın və turistlərin həvəslə və böyük maraqla ziyarət etdikləri məkanlardır.

Səadət ƏLƏKBƏROVA, "İçərişəhər" Muzey Mərkəzinin elmi katibi, əməkdar mədəniyyət işçisi

MİLLİ QURTULUŞ

- SÜRƏTLİ İNKİŞAF, MÜSTƏQİL SİYASƏT VƏ QÜDRƏTLİ DÖVLƏT QURUCULUĞU MƏRHƏLƏSİ

1993
2019

Heydər Əliyevin millətə qurtuluş bəxş edən yolu

Keçən əsrin 90-cı illərinin əvvəlləri Azərbaycanda çox ağır, müəkkəb və ziddiyyətli dövr idi. Ölkədə özbaşnalıq, hərə-mərcək baş alıb gedir, silahlı quldur dəstələri istədiklərini edirdilər. Başqa sözlə, AXC-Müsavat hakimiyyəti dövründə Azərbaycan müstəqilliyini itirmək təhlükəsi ilə üz-üzə qalmışdı.

Bələ bir vaxtda xalqımızın Azərbaycanın taleyini düşünən, onun bütövlüyünü, vahidliyini təmin edə biləcək liderə ehtiyacı var idi. Bu lider isə yalnız Heydər Əliyev idi. Lakin mahiyyət etibarilə xalqa yad ünsürlər bütün qüvvələrini səfərbər edirdilər ki, Heydər Əliyev hakimiyyətə gəlməsin. Ulu öndərin sadəcə adı onlar üçün qorxu demək idi. Odu ki, Heydər Əliyevin adının belə çəkilməsi o illərdə yasaq edilmişdi. Onlar Heydər Əliyevə böhtanlar, iftiharlar ataraq ləkələməyə, xalqın gözündən salmağa, hətta həyatına qəsd təşkil etməyə çalışırdılar.

Qara qüvvələr respublikamızın Ali Sovetinin sessiyalarında xalqımızın dahi oğlunun əleyhinə ayrı-ayrı deputatların qərəzli çıxışlarını da təşkil edirdilər. Heç bir etik normalara mənəfə qoymadan heşyasızcasına dövrümüzün müdrik şəxsiyyətinin ünvanına böhtanlar yağdırırdılar. Əslində, o illər Heydər Əliyevə pənah gətirən böyük xalqa bir ovuc satqın qüvvələrin üz-üzə dayandığı ağır və çətin dövr idi.

Qarşıdurmalarda 1993-cü ilin iyununda Gəncə qiyamı ilə nəticələndi. Bu dövrdə respublikada separatçılıq meyilləri tüğyan edir, böyük hərbi hissəyə rəhbərlik edən Sürət Hüseynov qoşunları cəbhə xəttindən geri çəkərək iqtidara meydan oxuyurdu. Ölkədə mövcud olan dərin siyasi, iqtisadi və sosial böhran hakimiyyəti iflic vəziyyətinə gətirib çıxardı. Baş nazir, Milli Məclisin sədri, bütün güc nazirliklərinin rəhbərləri istefaya göndərildi, ölkə heç bir qurum və ya şəxs tərəfindən idarə olunmurdu. Tam hakimiyyətsizlik şəraiti yaranmışdı. Ümumiyyətlə, o zamankı "iqtidarın" apardığı tədbirlər cəmiyyəti görünməyən uçurum qarşısında qoymuşdu. Onların respublikada yaratdıqları ictimai-siyasi xaos, anarxiya, zorakılıq nəticə etibarilə və təvənsiz qarşıdurmasını reallaşdırmağa, Ermənistanla müharibədə Azərbaycanın məğlubiyyətinə uğramasına, hakimiyyətin iflasına gətirib çıxarmışdı. Nəticədə 1993-cü ilin iyununda Azərbaycan dövlətçiliyi ən ağır böhran və dağılma təhlükəsi ilə üzleşmişdi, ölkə vətəndaş müharibəsi və parçalanma həddinə çatdırılmışdı.

Belə bir müəkkəb vəziyyətdə iflasa uğradığı ilə barışmalı olan iqtidar vəziyyətdən çıxış yolunu Heydər Əliyev Bakıya dəvət etməsində gördü. Ulu öndər Heydər Əliyev həmin dövrü belə xatırlayırdı: "Vaxtı ilə mənə təqib edən, Naxçıvanda mənə devirmək, mənə Azərbaycandan sıxışdırıb çıxartmaq istəyən ovaxtı iqtidar belə bir zamanda əlacsız qaldı və mənə müraciət etdi. Ancaq ondan əvvəl mənə müraciət edənlər bizim partiyamızın üzvləri, Azərbaycanın müxtəlif təbəqələrinin nümayəndələri, ziyalılar oldu. Onlar mənə yenidən Bakıya dəvət etdilər".

Xalqın təkidli tələbi ilə ölkədə hakimiyyət dəyişikliyi baş verdi. 1993-cü il iyunun 15-də böyük siyasətçi Heydər Əliyev Azərbaycan Ali Sovetinə sədr seçildi. İyunun 23-də bu görkəmli şəxsiyyətə Azərbaycan Ali Soveti tərəfindən respublika prezidentinin səlahiyyətlərini həyata keçirmək həvalə olundu. Həmin il oktyabr ayının 3-də keçirilən prezident seçkilərində xalqın mütləq əksəriyyəti dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevə səs verərək onu ölkənin rəhbəri seçdi. Prezident Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında qısa bir müddət ərzində aparılmış son dərəcə gərgin fəaliyyət nəticəsində Azərbaycanda dövlət quruculuğu prosesinin uğurla aparılması üçün əlverişli şərait yarandı.

Milli Məclis xalqımızın yüz minlərlə nümayəndəsinin müraciətini nəzərə alaraq, 1997-ci ilin iyun ayının 27-də qəbul etdiyi qərarla Heydər Əliyev hakimiyyətə qayıdışını Azərbaycan xalqının və

dövlətin qurtuluşunun başlanğıcı kimi qiymətləndirərək 15 iyunu Milli Qurtuluş Günü elan etdi.

Heydər Əliyev hakimiyyətə gəldəndən dərhal sonra ağır vəziyyətdə olan respublikanın qarşısında duran problemlər mərhələ-mərhələ həll olunmağa başladı. Ayrı-ayrı şəxslərə və siyasi qruplaşmalara xidmət edən silahlı birləşmələr ləğv edildi. Azərbaycan dövlətçiliyinə, müstəqilliyinə, ərazi bütövlüyünə qəsdlər təşkil edən qüvvələr, cənayətkar ünsürlər cəmiyyətdən təcrid edildi və cəzalandırıldı. Ölkədə əmin-amanlıq, siyasi sabitlik və dövlət qurumları ilə xalqın birliyi, yekdilliyi təmin edildi. 1994-cü ilin mayında Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ müharibəsində ölkəmiz üçün həyati əhəmiyyət kəsb edən atəşkəsə nail olundu.

İqtisadiyyatda tənəzzülün qarşısı alındı. İnflyasiya dayandırıldı, aqar sahədə islahatlar başlandı. Azad bazar iqtisadiyyatına keçidə əlaqədar özəlləşdirməyə geniş meydan verildi.

Xarici siyasətdə mühüm nailiyyətlər əldə edildi. Beynəlxalq maliyyə mərkəzləri, dünyanın iri şirkətləri Azərbaycana böyük miqdarda kredit verməyə, investisiya qoymağa başladılar. 1994-cü ilin sentyabrında Azərbaycanda yaranmış nisbi sabitlikdən və beynəlxalq aləmdə ölkəmizə artan inam və marağdan istifadə edərək, Bakıda "Əsrin müqaviləsi" adlandırılan ilk neft kontraktı imzalandı.

Müdrək lider Heydər Əliyev Azərbaycanı parçalanmaqdan, vətəndaş müharibəsindən, iflasa uğramaqdan, məhv olmaqdan xilas etdi. Düşmənlərimizin planları xilas uğradı. Azərbaycanda ictimai-siyasi sabitliyin yaranması, müstəqil dövlətin təsisatlarının formalaşması və dövlət quruculuğu prosesi 1995-ci ildə vüsət aldı. Müstəqil respublikamızın ilk Konstitusiyasının qəbul olunması artıq zərurətə dönmüşdü. Heydər Əliyevin sədrliyi ilə Konstitusiya komissiyası tərəfindən hazırlanmış Konstitusiya layihəsi 1995-ci il noyabrın 12-də ümumxalq səsverməsi, referendum yolu ilə qəbul olundu. Konstitusiyamızın yüksək məzmununda hazırlanması və qəbulu Prezident Heydər Əliyevin yorulmaz fəaliyyəti ilə bağlı idi.

Tarixdə öz xidmətləri ilə mənsub olduqları xalqların heyətində, müqəddəratında böyük rol oynamış insanlar şərafiyyəli yurur, xalqlar onlara böyük ehtiram göstərirlər. Makedoniyada İsgəndər, Çində Sun-Yat-Sen, Hindistanda Mahatma Qandi və Cəvahirıl Nehru, ABŞ-da Corc Vaşinqton və Franklin Delano Ruzvelt, Fransada Napoleon Bonapart və general De Qoll, Almaniya Otto fon Bismark və Konrad Adenauer, İngiltərədə Uinston Çörçill, türk xalqları içərisində Əmir Teymur, Şah İsmayıl Xətai, Ataturk belə şəxsiyyətlərdir.

Bu dahilər içərisində öz yeri olan Heydər Əliyev müasir Azərbaycanın qurucusu və memarıdır. Kim XX əsrin dahilərindən birini bilmək, öyrənmək istəyirsə, Heydər Əliyev şəxsiyyəti və fəaliyyəti ilə tanış olsun. Azərbaycan dövlətçiliyi məkriklə düşmənlərin qanlı cənağından həmişəlik xilas olunmuşdur. Müdrək xalqımız Heydər Əliyev siyasi kursunun ləyaqətli davamçısı Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında özünün daha parlaq gələcəyinə doğru inamla irəliləyir. Bütün bunlar üçün hər birimiz, qədrbilən xalqımız dahi xilaskar Heydər Əliyevə borcluuyq.

İsgəndər QULİYEV,
BDU-nun dosenti

Qurtuluştan başlanan intibah

1993-cü il iyunun ortalarına doğru Azərbaycanda siyasi böhran pik həddə çatmışdı. Ölkə parçalanmaq, xalqımız öz dövlətçiliyini itirmək təhlükəsi ilə üzleşmişdi. Belə bir şəraitdə dövləti düşdüğü burlğanlardan xilas etmək missiyasını Heydər Əliyev kimi dahi şəxsiyyətlər öz üzərlərinə götürüb bərdirdi.

Dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra Azərbaycanda hakimiyyətdə olan iqtidarların yarımzəif fəaliyyəti nəticəsində ölkədə anarxiya baş qaldırılmış, daxili çekişmələr pik nöqtəyə çatmışdı. Ölkədə separatçılıq meyilləri baş alıb gedirdi. Vəziyyəti daha da ağırlaşdıran Ermənistanın hərbi təcavüzü idi. Beynəlxalq münasibətlərdə isə Azərbaycanı müstəqil dövlət kimi qəbul etməyən dairələr vardı.

Təəssüf ki, 1993-cü ilin ortalarına qədər ölkəyə rəhbərlik edənlər vəziyyətin ciddiliyini anlamadılar, əksinə, müstəqilliyimizi, dövlətçiliyimizi sürətlə təhlükəyə doğru apardılar. Onların qeyri-adekvat hərəkətləri ölkədə anarxiyanın miqyasının genişlənməsinə, siyasi, sosial-iqtisadi və mədəni-psixoloji baxımdan böhranın dərinləşməsinə, cəbhədə hərbi uğursuzluqlara, ən dəhşətli isə xalqın vətəndaş müharibəsi təhlükəsi ilə qarşılaşmasına aparıb çıxardı. AXC - Müsavat hakimiyyəti baş verəcək faciələri dərk edib nəticə çıxarmaq və buraxdığı səhvləri xalq qarşısında etiraf etmək əvəzinə sağlamlıq məntiqə sığmayan hərəkətlərə yol verdi. Beləliklə, 1993-cü ilin iyununda məlum Gəncə hadisələri baş verdi.

Belə bir vəziyyətdə Azərbaycan xalqı yeganə ümidini Heydər Əliyevə bağladı. Çünki xalq ölkənin düşmüş olduğu ağır bələlərdən yalnız ulu öndərin sayəsində xilas olacağına inanırdı. AXC - Müsavat iqtidarı da özünün ən gərgin anlarını yaşadığı bir vaxtda Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqı arasındakı nüfuzunu nəzərə alaraq, ki, Heydər Əliyevin yenicən siyasi hakimiyyətə qayıtması xalqın yeganə nicat yoludur. Xalq və tarix qarşısında məsuliyyət hissindən vahiməyə düşən, digər tərəfdən, özünü yaratdığı problemləri artıraraq qaldırmaqla aciz qaldığını anlayan AXC - Müsavat iqtidarı ümumxalq istəyinə və tələbinə boyun əyməyə məcbur oldu, Heydər Əliyevdən imdad dilədi.

Heydər Əliyev dahi siyasətçi idi. Ölkədə böhranın dərinləşdiyi bir vaxtda xalqın köməyinə gəldi. Naxçıvan

riməsi ozamanki iqtidarın əsl mahiyyətini bir daha xalqa göstərdi. Aydın oldu ki, AXC-Müsavat hakimiyyəti blokada şəraitində yaşayan, sosial-iqtisadi problemlərlə və Ermənistanın hərbi təcavüzü ilə üzleşən Naxçıvana nəinki kömək göstərmək istəyir, əksinə, şəxsi qrup maraqlarından çıxış edərək, orada ictimai-siyasi vəziyyəti gərginləşdirəcək və vətəndaş qarşıdurması yaratmaq niyyətindədir. Hakimiyyətin bu cür çirkin əməllərə el atmasının əsas səbəbi isə Naxçıvan Ali Məclisinin sədri Heydər Əliyevin AXC-Müsavat iqtidarının ağılsız və avartüstü siyasətinə qarşı çıxması, böyük çətinliklərə baxmayaraq Naxçıvanı Ermənistanın silahlı qüvvələrinin hücumlarından qoruması, bu qədim Azərbaycan torpağında ictimai-siyasi sabitliyi bərpa etməsi və əhalinin sosial-iqtisadi vəziyyətini yaxşılaşdırması yönündə səmərəli siyasət həyata keçirməsi nəticəsində nüfuzunun gündən-günə yüksəlməsi idi. Sözsüz ki, bu görkəmli dövlət xadiminin ölkədə artan nüfuzunu uğursuzluqlar burulğanında çapalayan cəbhə iqtidarı qışqarıqla qarşılayır, həzm edə bilmir və ona qarşı şər-böhtan kampaniyası apardı.

Xalq isə Heydər Əliyevin siyasi hakimiyyətə dönüşünü arzulayırdı. Hər gün Azərbaycanın müxtəlif yerlərindən Naxçıvana nümayəndələr gəlirdi, teleqram teleqram ardınca göndərilirdi. Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranması da bu zərurətdən irəli gəlmişdi. Gəncədə baş verən qanlı faciənin miqyasının artması təhlükəsi göstərirdi ki, Heydər Əliyevin yenicən siyasi hakimiyyətə qayıtması xalqın yeganə nicat yoludur. Xalq və tarix qarşısında məsuliyyət hissindən vahiməyə düşən, digər tərəfdən, özünü yaratdığı problemləri artıraraq qaldırmaqla aciz qaldığını anlayan AXC - Müsavat iqtidarı ümumxalq istəyinə və tələbinə boyun əyməyə məcbur oldu, Heydər Əliyevdən imdad dilədi.

Heydər Əliyev dahi siyasətçi idi. Ölkədə böhranın dərinləşdiyi bir vaxtda xalqın köməyinə gəldi. Naxçıvan

MR Ali Məclisi və Nazirlər Kabineti Rəyasət Heyətinin 1993-cü il iyun ayının 7-də keçirilən birgə iclasında Gəncədə baş verən hadisələr vətəndaş müharibəsinin başlanması kimi qiymətləndirildi. Sənəddə qanlı hadisələrin qarşısının dərhal alınmasının zəruri olduğu bildirilərək, ölkə əhalisi milli birliyə və vətəndaş həmrəyliyinə dəvət edildi.

Qayıdış 1993-cü il iyunun 9-da baş verdi. Heydər Əliyev onu qarşılayanların alqışları altında Bakıya qədəm qoydu. Xalqın tələbi ilə Bakıya gələn Heydər Əliyevin iyun ayının 13-də Gəncəyə gedib, orada keçirdiyi görüşlər bir çox müəkkəb və ziddiyyətli məsələlərin müəyyənləşdirilməsində mühüm rol oynadı.

1993-cü ilin iyun ayının 15-də keçirilən Milli Məclisin iclasında iqtidar nümayəndələrinin Heydər Əliyevin respublikanın ali rəhbərliyində təmsil olunmasına maneçilik törətmək cəhdləri ortaya çıxdı. Həmin şəxslərin Heydər Əliyevin Ali Sovetin sədri seçilməsi məsələsinə arxa planı keçirərək, müzakirələrə özlərinə sərf edən istiqamətə yönəltməyə çalışmaları, görüşlər, onların artıq taleyi həll edilmiş AXC-Müsavat hakimiyyətinin yaşayacağına hələ də ümid etmələrindən, bu uğursuz iqtidar nəyın bahasına olursa-olsun yaşatmaq cəhdlərindən irəli gəlirdi.

Amma onların cəhd xalqın tələbi qarşısında duruş gətirə bilmədi və Heydər Əliyev iyun ayının 15-də Azərbaycan Ali Sovetinin Sədr seçildi. Elə həmin iclasda Heydər Əliyev program xarakterli çıxışında mövcud dövlət böhranının aradan qaldırılması yollarını, müstəqil Azərbaycan Respublikasının daxili və xarici siyasətinin əsas istiqamətlərini müəyyənləşdirdi: "Mənə bu gün böyük vəzifəni, ağır bir yükü aparmağa çalışıram və bu vəzifənin ləyaqətli yerinə yetirilməsinə say edəcəyəm.

Bu sahədə mən daim çalışacağam və heç kəsin şübhəsi olmasın ki, ömrümün bundan sonrakı hissəsini harada olursa-olsun, yalnız və yalnız Azərbaycan Respublikasının müstəqil dövlət kimi inkişaf etməsinə həsr edəcəyəm".

Bununla da Azərbaycanın müasir tarixində yeni mərhələnin təməli qoyuldu. Ulu öndərin siyasi hakimiyyətə gəlişi ilə ölkəmiz bütün təhlükələrdən xilas oldu, tənəzzül-dən inkişafa qədəm qoydu. Xalqımız öz dövlətçiliyinə sahib çıxdı, müstəqilliyini möhkəmləndirdi. Ulu öndər hüquqi və demokratik Azərbaycan dövlətinin banisinə çevrildi.

Heydər Əliyevin zəkası bütün sədləri yararaq Azərbaycanı olduqca müəkkəb zamanın dalğaları arasından salamat çıxarıb, ona həm bəlgədə, həm də dünyada layiqli yer qazandırdı. Bu gün fəxrə deyirik ki, təlatümlü bir dövrdə respublikamızı parçalanmaq təhlükəsindən qurtaran, onu inkişaf etdirən, beynəlxalq aləmdə tanıtılan, nüfuz qazandıran məhz ulu öndər Heydər Əliyev olub. Başqa sözlə, ümummilli lider bugünkü güclü, qüdrətli Azərbaycanı öz zehni, düşüncəsi, müdrəkliyi ilə yaradıb, inkişaf etdirib, bütün dünyaya tanıdıb. Məhz elə buna görə də dahi şəxsiyyətin adı hazırda, sözsüz həqiqi mənada, müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin rəmzi kimi səslənir.

Ümummilli lider Heydər Əliyev daim dövlətin və xalqın bütövlüyü uğrunda fədakarlıqla çalışmış, müstəqilliyimizin möhkəmləndirilməsi, dövlətçiliyimizin inkişafı, demokratiyanın genişləndirilməsi, xalqın rifah halının daha da yaxşılaşdırılması üçün mümkün ola bilən hər bir işi görmüşdür.

Bu gün müasir Azərbaycan şah əsəri kimi inkişaf edir, yüksəlir. Ulu öndərin siyasi kursunu yüksəltməyə davam edərən Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın regionun liderinə, dünyanın sayılıb seçilən dövlətinə, kosmik klubun üzvünə çevirib. Ölkəmiz beynəlxalq enerji təhlükəsizliyi məsələlərində söz sahibi kimi çıxış edir. Hayata keçirilən uğurlu siyasət həm də vətəndaşların sosial rifahının yüksəlməsində özünü göstərir. Xalqımız bunu görür və haqlı olaraq cənab İlham Əliyevin ətrafında sıx birləşib. Beləliklə, Qurtuluşdan başlanan intibah bu gün də Azərbaycan dövlətinin və xalqının yüksəlişinə xidmət edir.

Günəl MƏLİKLİ,
siyasi elmlər üzrə fəlsəfə doktoru, Silahlı Qüvvələrin Harbi Akademiyasının professoru

Gənclik

● Gəncliyin tribunası

Müstəqilliyimizi əbədi edən tarixi missiya

Əvvəli 1-ci səh.

Bir-birini əvəz edən iqtidarların heç biri yeni yaranmış müstəqil dövlətin əsaslarını formalaşdırması, dövlət quruculuğu, yeni iqtisadi formasiyaya uyğun olaraq islahatların həyata keçirilməsi ilə bağlı qarşılıqlı dayanacaq vəzifələri yerinə yetirə bilməmişdir. Bu azmış kimi şəxsiyyət dövlət idarəçiliyi nəticəsində respublikanı siyasi böhrana, xaos sürükləmişdir. Ölkədə hakimiyyətsizlik baş alıb gedirdi. Ordunun vahid komandanlığa tabe olmaması, yaradılan taboqların ayrı-ayrı şəxslərin əmriləri ilə hərəkət etməsi təzliklə cəbhədəki uğursuzluqlarda özünü göstərməyə başladı. Bütün bunların fonunda ölkədə cinayətkarlığın səviyyəsi dəfələrlə yüksəlmiş, əhalinin rifahı isə görünməmiş dərəcədə pisləşmişdi. O dövrün əsas problemlərindən biri isə Azərbaycanın parçalanmasını istəyən dairələrin yaranmış fürsətdən istifadə edərək öz planlarını işə salmaları idi. Şimal və cənub rayonlarında separatizm baş qaldırmışdı.

AXC-Müsavat hakimiyyəti ölkəni düşüdü bu vəziyyətdən xilas etməkdə aciz idi. O dövrün təhlili göstərir ki, onların iqtidarı yaranmış problemlərin həlli üçün bir dəfə də olsun normal təşəbbüsə çıxış edə bilmədi. Öksinə, hər addımda böhranı daha da dərinləşməsinə rəvac verdilər. 1993-cü il iyun ayının əvvəllərində Gəncədə baş verən hadisələr isə böhranı pək nöqtəsi oldu.

Həmin vaxt xalqımızın Heydər Əliyevə üz tutması təsadüfi deyildi. Çünki hər kəs bilirdi ki, Azərbaycanı yalnız Heydər Əliyev xilas edə bilər. Beləliklə, 1993-cü ilin iyun ayının 9-da Heydər Əliyev xalqın istək və arzusu ilə Naxçıvanı Bakıya gəldi. Gəncəyə gedərək vəziyyətlə yerində cəzə tanınan ulu öndərin iyun ayının 15-də Ali Sovetin Sədri seçilməsindən sonra Azərbaycanı müstəqil müsbət döyürü dəyişməyə başladı. Bütün bunların məntiqi nəticəsi olaraq Heydər Əliyev Azərbaycan Prezidenti seçilməsi ölkədə tamamilə yeni siyasi-ictimai və sosial-iqtisadi münasibətlərin sisteminin bərqərar edilməsinə xidmət edən proseslərin start götürməsinə səbəb oldu.

O illərdə Heydər Əliyevin qarşısında çox çətin vəzifələr durdu. Ermənistanın ölkəmizə qarşı hərbi təəcüvü nəticəsində torpaqlarımızın 20 faiz işğal edilməsi, 1 milyondan çox soydaşımız qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətində düşmüşdü. Dağılmış iqtisadiyyat, inflyasiya, işsizlik, qanunsuz silahlı birləşmələrin hakimiyyət uğrunda çəkişmələri, kriminogen durum, qonşularla pozulmuş münasibətlər, ayrı-ayrı bölgələrdə baş qaldıran separatizm meyilləri, daxili və xarici təhdidlər cəmiyyəti əsl fəlakətə sürükləyirdi. Bu halların hər biri ilə bağlı mühüm qərarların verilməsi tələb olunurdu. Hər şeydən əvvəl Azərbaycan ətrafında yaradılmış informasiya blokadasını yarmaq, dövlətimizi beynəlxalq təcrübədən çıxarmaq, xalqımızın üzəşdiyi problemləri, ilk növbədə, Ermənistanı tacavüzü ilə bağlı heqiqətləri dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq və nəticə etibarilə haqq işimizə beynəlxalq dəstəyi təmin etmək zəruri idi. Başqa bir mühüm vəzifə qonşu ölkələrlə münasibətləri sahanma salıb mehriban qonşuluq və regional əməkdaşlıq mühitini yaratmaq, bölgədə maraqları toqquşan iri dövlətlərlə münasibətdə tarazlaşdırılmış xarici siyasət xətti hazırlayıb reallaşdırmaq və beləliklə, Azərbaycanın dövlətlərarası münasibətlərdə etibarli tərəfdar imcını formalaşdırmaq idi. Eyni zamanda, Azərbaycan diplomatiyası qarşısında ölkəmizin dünya birliyinə, ilk növbədə, Avropa strukturlarına inteqrasiyasını təmin etmək, müxtəlif beynəlxalq və regional təşkilatlara qoşulub onların fəaliyyətində yaxından iştirak etməklə ölkəmizin dünya siyasətində yerini müəyyənləşdirmək və beynəlxalq aləmdə ona layiq olduğu mövqeyi qazandırmaq kimi həyati əhəmiyyətli vəzifələr durdu.

Bütün bu vəzifələri uğurla həyata keçirməkdən ötrü ölkədə əlverişli şərait mövcud olmalı idi. Ona görə də Heydər Əliyev ölkə

də ictimai-siyasi sabitliyi təmin etməkdən ötrü ardıcıl tədbirlər həyata keçirdi. İnsanlarımızın əmin-amanlığına təhlükə törədən qanunsuz silahlı dəstələrin fəaliyyətinə son qoyuldu. Cəbhə bölgəsində atəşkəs əldə olundu, insan tələfatının qarşısı alındı, torpaqlarımızın azadlığı uğrunda mübarizə müharibə səngərindən diplomatiya səngərinə, zəka düşüdü müstəvisinə keçməyə başladı.

Azərbaycan iqtisadi inkişaf imkanları, global iqtisadi təşəbbüsləri ilə bu dövşədə üstünlüyü ələ almağa başladı.

Heydər Əliyev görkəmli siyasi və dövlət xadimi idi. Məhz onun zəngin təcrübəsinin nəticəsi idi ki, Azərbaycan 1993-cü ildən sonra dövlət quruculuğu uğurla həyata keçirilməyə başladı. Məhz ulu öndərin dühasının qüdrəti sayəsində siyasi və milli-ideoloji birliyin təməli qoyuldu, dövlətçilik ənənələri bütün vətəndaşlarımızın ümidə əqidəsi oldu. Dövlət quruculuğu sahəsində nailiyyətlər, qanunların alliliyyəni söykənən və təndəz cəmiyyətinin qurulması və sair bu kimi uğurlar Heydər Əliyev dühasının bəhrələri idi. O, gərgin zəhməti, diplomatik uzaqgörənliyi sayəsində Azərbaycanın sivil dünyaya inteqrasiyasına yol açdı. Bütün bunlara Heydər Əliyev dönmədən həyata keçirdi siyasi və iqtisadi islahatlarla nail oldu. Xalq-Heydər Əliyev birliyinin sarsılmazlığı isə bütün mərhələlərdə yüksələn xətlə inkişaf etdi.

Heydər Əliyev Azərbaycanı siyasi mədəniyyət formalaşdırdı. Cəmiyyətimizdə milli vəhdət təmin etdi. Müstəqil dövlətçiliyimizin təməli prinsiplərini irəli sürdü və bu təməli prinsiplər Azərbaycanın yalnız dühənini, bugününü deyil, esrlər sonrakı gələcəyini də nəzərdə tutur. Ən əsası Heydər Əliyevin sayəsində Azərbaycanın müstəqilliyinin dönməyizi tam təmin olundu.

Ulu öndərin irəli sürdüğü yeni neft strategiyası Azərbaycanın müstəqilliyinin, sosial-iqtisadi inkişafının rəhinə çevrildi. 1994-cü ildə dünyanın ən böyük enerji şirkətləri ilə imzalanan "Əsir müqaviləsi" sayəsində regionda yeni bir tarix başlandı. Bu tarixin əsas qəhrəmanı məhz Azərbaycanıdır. Heydər Əliyevin gələcəklə bağlı aydın hədəfləri, qətiyyəti, yüksək siyasi iradəsi sayəsində Azərbaycan regionun mənzərəsini müəyyənləşdirən Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum, Qobux İpək yolu və s. bu kimi global enerji-kommunikasiya layihələrinin xəyallardan gerçəkliyə çevrildi.

Azərbaycanın sarsılmaz dövlətçiliyinin, əbədi müstəqilliyinin təməlini qoyduğu 15 iyun haqım illərlə əsl qurtuluş, xalqımızın fəlakətlərdən xilas olduğu gün kimi ən müasir tariximizə qızıl hərflərlə yazıldı. Bu müqəddəs günü tarixə yazan ümummilli lider Heydər Əliyevdir! Milli Qurtuluş yeni, yüksək intibaha açılan qapı kimi tariximizi şərəfləndirdi. Ulu öndərin müdrikliyi, uzaqgörənliyi, qətiyyəti və dövlətçilik istedadı sayəsində Azərbaycan təzliklə tələmələrdən, sarsıntılardan uqurla çıxaraq gələcəyə inamla baxan bir dövlətə çevrildi. Bütün bunlara nəzərə alaraq Milli Məclis tərəfindən 15 iyun tarixinin Milli Qurtuluş Günü kimi qeyd olunması barədə qərar qəbul olunub. Bu günü qədiribən xalqımız hər zaman əziz və uca tutur, hər il böyük sevinc və fərəh hissi ilə qeyd edir.

Bu gün müstəqil Azərbaycan inamla gələcəyə doğru irəliləyir, yüksəlir və qüdrətlənir. Azərbaycanın yüksəlişini, beynəlxalq arealda qazandığı nüfuzu qiymətləndirən ulu öndər Heydər

Əliyevin xalqımız və dövlətimiz qarşısındakı əvəzsiz xidmətləri hər birimizin gözü önündə canlanır. Bütün bunlar həm də onu göstərir ki, ölkəmizin strateji inkişaf kursunu yeni dövrün tələblərinə uyğun şəkildə, yüksək dinamizmle həyata keçirən Prezident İlham Əliyev fəaliyyətini və verdiyi vədləri əməli işlə idə doğrultmaqla ulu öndər Heydər Əliyevin əliylə qiyət davamçısı olduğunu sübuta yetirib. Namizəd olduğu bütün prezident seçkilərində xalqın böyük inam və etimadını qazanaraq yalnız ona güvəndiyindən gücü siyasi iradə, əzmi və cəsarət sahibi olan İlham Əliyev 2003-cü ildən bəri mövcud rəhbərlik əvəliki dövrlərdəki inkişaf konsepsiyasının daha yüksək səviyyədə tkmilləşdirilməsinə nail olub.

16 il dövlət üçün əməl də uzun zaman keçsəy deyil. Əməl Azərbaycanın bu dövrdə qazandığı möhtəşəm nailiyyətlər, sosial-iqtisadi yüksəliş, beynəlxalq imicinin artması, regionun lider dövlətinə və dünyanın enerji təhlükəsizliyinin əsas təminatçılardan birinə çevrilməsi ölkəmizin sanki onilliklərə bərabər inkişaf yolu keçdiyini düşündürməyə əsas verir. Ötən 16 ilin statistikasına nəzər salsaq qürur doğuran iqtisadi nailiyyətlərin qazanıldığını görürük. Ən mühüm uğurlarımızın sırasında Azərbaycanın ümumi daxili məhsul istehsalının 3,3 dəfə artımını xüsusi qeyd etməliyik. Və ələ ÜDM-in hərbi hissəsi olaraq sənaye potensialı 2,6 dəfə çoxalib ki, bu da ölkəmizin keçdiyi nümünəyi inkişaf yolunun mühüm göstəricisidir. Valyutu ehtiyatlarımızın bu dövrdə 47 milyard dollara çatması, 100 mindən çox müəssisənin yaradılması kimi diqqətəlayiq göstəricilərin hər bir keçdiyimiz şərəfli inkişaf yolunun ayrı-ayrı səhifələridir. Bu, ümumiyyətlə, anaotoq olmayan yüksəliş nümunəsidir.

Müsbət iqtisadi göstəriciləri ilə yanaşı respublikamız həm də siyasi baxımdan sabit ölkə, o cümlədən Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunasında etibarli tərəfdar, global enerji və neqilyat layihələrinin iştirakçısı kimi tanınır. Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəmərinə başlanmış Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xəttinin, "Cənub qaz dəhlizi"nin istifadəyə verilməsinə qədər bütün möhtəşəm uğurlarımızın müəllifi Prezident İlham Əliyevdir. Bu siyasət Azərbaycanı bir neçə il əvvəl BMT Təhlükəsizlik Şurasına üzv seçilmiş, kosmik klubun üzvünə və beynəlxalq tədbirlərin məkanına çevrilmiş təmin etdi. Bunların hamısı, ilk növbədə, onun təşəbbüsü, ki, müasir Azərbaycanın qurucusu ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən əsası qoyulan ölkəmizin inkişafına və modernləşdirilməsinə hədəflənmiş siyasət Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə layiqincə həyata keçirilir.

Prezident İlham Əliyevin ötən 16 ildəki əzmkar fəaliyyəti Yeni Azərbaycan Partiyasının cəmiyyətdəki alternativsiz siyasi qüvvə statusunu daha da möhkəmləndirir. YAP-in güclü siyasi partiyası kimi bu dövrdə özünü ilə layiqincə təsdiqləmiş cənab İlham Əliyevin yüksək liderlik keyfiyyətləri ilə şərtlənir.

Heydər Əliyevin qurduğu Azərbaycan Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə sürətlə inkişaf edir. Azərbaycan dövlətinin hər bir uğuru təşəbbüsüdür ki, ulu öndərin ideyaları yaşayır və müstəqil dövlətimizin yüksəlişinə xidmət edir.

Aytac ƏLİYEV,
Yeni Azərbaycan Partiyası
Gənclər Birliyinin sədr müavini

● Gəncliyin mövqeyi

Hüquqi dövlət quruculuğunun banisi

Azərbaycanın dinamik və uğurla söykənən inkişafını şərtləndirən ən mühüm faktorlardan biri də müttərəqqi əsaslarla həyata keçirilən hüquqi islahatlar, bu sahədə ən qabaqcıl dünya təcrübəsinə cavab verən qanunvericilik bazasının formalaşdırılmasıdır. Lakin bu sahədə mövcud vəziyyətin yaranmasına gedən yol o qədər də rəvan olmayıb, xüsusən də ötən əsrin 90-cı illərinin əvvəllərində ölkədəki mövcud vəziyyət digər sferalərlə yanaşı, hüquqi müstəvidə də qarşıda duran həyati əhəmiyyətli vəzifələrin yerinə yetirilməsinə böyük əngəllər yaradırdı.

sine çıxarılaraq qəbul olundu və bununla hüquqi dövlət quruculuğu prosesinin təməli istinad formalaşdırıldı. Uğurlu hüquqi islahatlar cəmiyyətdə bütövlükdə hüquq sistemində böyük inam yaradırdı.

Qurtuluş günündən biz 26 illik möhtəşəm tarix ayırıq. Ümummilli liderin siyasi kursunun, yaratdığı dövlətçilik ənənələrinin Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla və layiqincə davam etdirilməsi nəticəsində Azərbaycan inkişaf tarixinin ən qüdrətli dövrünü yaşayır. Öz uğurlu siyasəti ilə müstəqilliyi daha da möhkəmləndirən cənab İlham Əliyev Azərbaycanı beynəlxalq miqyasda nüfuzlu söz sahibinə, etibarlı tərəfdarə çevirdi.

Prezident İlham Əliyevin dövlət rəhbəri kimi ən ali və mühüm keyfiyyətlərindən biri də idarəçilikdə daim sosial ədalət, düzgünlük və humanizim prinsiplərinə istinad etməsidir. Azərbaycanın inkişaf prioritetlərini düzgün müəyyənləşdirən cənab İlham Əliyevin demokratik və dünyəvi hüquqi dövlət quruculuğu modeli ulu öndərin müəyyənləşdirdiyi təməli prinsiplərinə söykənir. Digər ölkələrin də təcrübəsi göstərir ki, məhz demokratik sistem və hüququn alliliyinin inkişafını möhkəm təmin etmiş dövlətlər daha sürətli və uğurlu iqtisadi inkişafına nail olublar. Bu səbəbdən də insan hüquq və azadlıqları, eəcə də vətəndaşların layiqli həyat səviyyəsinin təmin edilməsi Azərbaycan dövlətinin ali məqsədidir.

Cənab İlham Əliyevin prezident seçildiyi 2003-cü ildən ötən dövr ərzində həyata keçirilən sosial proqramlar, yoxsulluq səviyyəsinin azaldılması, infrastruktur layihələri, təhsil və səhiyyə islahatları vətəndaşların rifahını əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşdırıb. Bu tərəqqini şərtləndirən hüquqi islahatlar da daim Prezidentin inkişaf konsepsiyasının ayrılmaz hissəsi olub.

Son 16 ildə Azərbaycanın inkişafını davamlılığını təmin edəcəklə kompleks hüquqi islahatlar həyata keçirilib. Məhkəmələrdə yeni hakim korpusunun formalaşdırılması da daxil olmaqla, prokurorluq orqanlarının və ümumiyyətlə, dövlətin hüquqi-inzibati sahədə fəaliyyətini həyata keçirən bütün qurumların əməkdaşlarının işə qəbulunda şəffafliq təmin edilib. Xüsusilə də gənc kadrların hüquq sistemində çalışması, kadr potensialının gücləndirilməsi və

onların fəaliyyətinə xüsusi qayğı isə bu sahədə əldə edilən nailiyyətlərin miqyasını daha da artırır. Layiqli mütəxəssislərin bilik və təcrübəsindən nənki dövlətin inzibati idarəetmə aparatı, o cümlədən kadr siyasəti də bəhrələnilir. Düzgün kadr fəaliyyəti idarəçilikdə səmərəliliyin artırılmasında müstəsna rol oynayırdı.

Hüquqi islahatlarla bağlı Prezidentin ortaya qoyduğu iradə və mövcud nailiyyətlər təbiiq edilən yanaşmanın düzgün olduğunu bir daha təsdiqləyir. Bu islahatlar Azərbaycanın dayanıqlı iqtisadi inkişafı yolunda öz bəhrəsini verməkdədir. Hüquqi islahatların dərinləşdirilməsinə nəzərdə tutan mühüm sənədlərin imzalanması, qərarların verilməsi isə bu sahədə demokratik ənənələrin bərqərar olması baxımından mühüm addımdır.

Ulu öndərin hüquqi və demokratik dövlət quruculuğu xəttini yeni dövrün tələblərinə uyğun davam etdirərək, hər bir vətəndaşın layiqli Prezidentinə çevrilən dövlət başçısı bütün vədlərini konkret işlərlə doğrultdu. Daim yüksələn xətlə artan inkişaf göstəricilərinin uğurlu nəticəsi beynəlxalq səviyyədə də təqdir olunur. Azərbaycanın Dünya Bankının "Doing Business" hesabatında ən islahatçı 3 ölkədən biri kimi təqdim olunması böyük uğurdur.

Bir sözlə, ulu öndər Heydər Əliyevin xaos və anarxiyadan, dövlətçiliyin itirilməsi təhlükəsindən xilas edib dinamik islahatlar yoluna keçirdiyi Azərbaycan hazırda cənab İlham Əliyev rəhbərliyi ilə sürətlə yeniləşən, müasirləşən, demokratikləşən dövlətə çevrilməkdədir.

Süleyman ATAKİŞİYEV,
Azərbaycan Respublikası
Prokurorluğunun əməkdaşı

● Gənc mütəxəssisin rəyi

Azərbaycanın inkişaf konsepsiyası Heydər Əliyev ideyalarına əsaslanır

Bu gün xalqımız Azərbaycanda Milli Qurtuluş Günüü qeyd edir. 26 il öncə - 1993-cü il iyun ayının 15-də ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan Ali Sovetinin Sədri seçilməsi ilə Azərbaycanın dövlətçilik və müstəqillik tarixində yeni mərhələ başladı. Heydər Əliyevin adı ilə bir-başa bağlı olan bu mərhələdə Azərbaycan məhv olmaqdan, parçalanmaqdan, xalqımız bərpə etdiyi müstəqilliyini yenidən itirmək təhlükəsindən xilas oldu. Xalqımızın dahi oğlu Heydər Əliyev öz müdrikliyi, siyasi uzaqgörənliyi, qətiyyəti ilə xalqımız öz arzularına qovuşdurdu, müasir Azərbaycan dövlətinin banisi oldu.

Heydər Əliyevin 1993-cü ildə xalqın istək və arzusu ilə hakimiyyətə gəlişi siyasi-hərbi böhrana son qoydu, hakimiyyəti boşluğuna aradan qaldırdığı kimi, digər sahələrdə də tənəzzülün qarşısını aldı. O cümlədən iqtisadi sferada inkişafın əsası qoyuldu. Təsədüfi deyil ki, SSRİ-nin dağılması və AXC-Müsavat cüt-lüyünün sarıştması, yantmazlığı səbəbindən iflic vəziyyətinə düşən iqtisadiyyatın hələ ötən əsrin 90-cı illərinin ortalarında dərin böhrandan çıxarılması və iqtisadi inkişafın təməlinin qoyulması Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır.

Bu gün də Azərbaycan dövlətinin nail olduğu möhtəşəm iqtisadi uğurların gerçəklişməsi çox düzgün olaraq ümummilli lider Heydər Əliyevin müəllifi olduğu strategiyaların uğurla davam etdirilməsinin nəticəsi kimi qəbul edilir. Prezident İlham Əliyevin ulu öndərin iqtisadi konsepsiyasını uğurla davam etdirməsi Azərbaycan iqtisadiyyatında əldə edilən uğurlu yüksəlişə bəhəm onun keyfiyyətcə yeni mərhələyə qədəm qoymasını təmin etmişdir.

Məlum olduğu kimi, bir neçə il əvvəl global və regional səviyyədə gedən mərrəkəb iqtisadi proseslər dünya iqtisadiyyatına six inteqrasiya olunmuş Azərbaycan iqtisadiyyatına da müəyyən dərəcədə öz təsirini göstərdi. Xüsusən 2014-cü ilin sonlarına qədər dünya əmətə ölkələrinin keşkin dəyişməsi, o cümlədən neftin qiymətinin azalması proseslərinin güclənməsi iqtisadi riskləri də artırdı.

Lakin hər bir böhran, eyni zamanda, həm bir sınaq, həm də yeni inkişaf dövrünün başlanması deməkdir. Reallıqlardan ibarətdir ki, Azərbaycan bu sınaqdan üzədağ və layəqətlə çıxdı. Prezident İlham Əliyevin müvafiq fərman və sərəncamları ilə 2016-cı ilin əvvəllərindən dərlə yen iqtisadi islahatların həyata keçirilməsinə başlandı, xüsusən qeyri-neft sektoruna istehsalının və ixracının stimullaşdırılması üçün zərur

ri tədbirlər həyata keçirildi. Təbii ki, yeni iqtisadi islahatların bir qismi maliyyə sektorunu əhatə etdi. Belə ki, yeni çağırışların həlli istiqamətində bankların restrukturizasiyası və kapitallaşması, aktivlərin sağlamlaşdırılması, sigorta bazarının inkişafı, maliyyə inklüzivliyinin gücləndirilməsi istiqamətində tədbirləri eks etdirən strateji hədəflər müəyyən edildi. Vergi və gömrük sahəsindəki yeniliklər, lisenziyaların verilməsinin və biznesə başlama proseslərinin sadələşdirilməsi, yoxlamaların aradan qaldırılması, yerli istehsalın və onun ixracının dövlət tərəfindən stimullaşdırılması, "Made in Azerbaijan" brendinin dünyada tanıtılması qeyri-neft sektorunun inkişafına təkan verdi.

2016-cı ildən Azərbaycan iqtisadiyyatında başlandı yen iqtisadi islahatların nəticəsi gətirdikə daha geniş istehsal hissə olmaqdadır. Artıq ölkənin istehsal hissəsinin 1,4 qeyri-neft sektorunun 1,8, sənaye istehsalının 1,5, kənd təsərrüfatının isə 4,6 faiz artması iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi, istehsalın və ixracın stimullaşdırılması ilə bağlı Prezident İlham Əliyevin imzaladığı fərman və sərəncamların uğurla icrasının nəticəsi idi.

Beləliklə, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi və təşəbbüsləri ilə iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi, rəqəbatçılıq və iqtisadi inkişafın təmin edilməsi, real sektora, sahibkarlığa dövlət dəstəyinin artırılması, biznes və investisiya mühitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində həyata keçirilən islahatlar, təmin edilməsi siyasi və makroiqtisadi sabitlik ötən il Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişafını, xarici təsirlərə və risklərə dayanıqlılığını şərtləndirən başlıca amillər kimi yadda qaldı.

Ötənlik uğurlu makroiqtisadi göstəriciləri bu il də artan xətlə yüksələcəyi gözlənilir. Çünki yeni islahatlar kursu məhdud dövrəki fəaliyyətməyərək perspektivdə iqtisadiyyatın hər bir sahəsində da-

vamli artımı və inkişafı nəzərdə tutur. Artıq bu ilin əvvəlindən qeydə alınan göstəricilər iqtisadi artımda kifayət qədər sanballı nəticələrini əldə etdiyini göstərir. Belə ki, 2019-cu ilin ötən dövründə ölkədə 23 milyard 813,4 milyon manatlıq və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2,1 faiz çox ümumi daxili məhsul istehsal edilmişdir. ÜDM istehsalının 46,5 faizi sənayenin, 9,9 faizi ticarət, 6,6 faizi neqilyat və anbar təsərrüfatı sahələrində, 5,9 faizi tikintinin, 3,1 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və baliqçılıq, 2,6 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai işə, 1,8 faizi informasiya və rabitə sahələrində, 14,6 faizi digər sahələrin payına düşmüş, məhsula və idxala xalis vergilər ÜDM-in 9,0 faizini təşkil etmişdir. Əhalinin nəfərinə düşən ÜDM 2411,8 manata bərabər olmuşdur. Əhalinin gəlirlərinin artım tempi isə inflyasiyanı dəfələrlə üstələyib.

Sənaye müəssisələri və bu sahədə fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən bu dövrdə 15,5 milyard manatlıq və ya 2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2,2 faiz çox sənaye məhsulu istehsal edilmişdir. Sənayenin qeyri-neft sektorunda məhsul istehsalı 15,5 faiz artmışdır.

Bu da onu göstərir ki, iqtisadi islahatlar düzgün istiqamətdədir və Azərbaycan iqtisadiyyatı təzliklə dünya miqyasında yeni inkişaf nümunələri ortaya qoyacaq. Bir neçə il əvvəl inkişaf Azərbaycan modelini təqdim edən ölkəmiz iqtisadi uğurları ilə dünyanın öncülləri sırasında yer tutacaq. Dövlət başçısının dediyi kimi, bundan sonra Azərbaycan yalnız və yalnız inkişaf və tərəqqi yolu ilə gedəcək, vətəndaşların sosial vəziyyəti ildən-ilə yaxşılaşacaq.

Ötən ilin aprelinde keçirilən seçkilərdə namılı qələbə qazanan Prezident İlham Əliyev islahatların davamlı olacağını bəyan etdi. Həmin vaxtdan bəri ayrı-ayrı sahələr üzrə islahatlar start verilib. Təbii ki, İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, iqtisadi qurumların fəaliyyətində yeni təcrübələr, yanaşmalar təbiiq olundu. Bunun nəticəsidir ki, 2019-cu ilin ötən dövründə bütcdə daxilolmaları əvvəlki dövrlərlə müqayisədə əhəmiyyətli dərəcədə artıb. Bu da məhz sözügedən sahələrdə həyata keçirilən islahatların, şəffafliqin gücləndirilməsinin nəticəsidir.

Bu zaman görünən həm də odur ki, Prezident İlham Əliyevin inkişaf strategiyasının mərkəzində dayanan əsas məsələlərdən biri insan amilidir. Çünki artan bütcdə vəsaiti Prezidentin təşəbbüsləri ilə vətəndaşların

sosial rifahının yüksəldilməsinə yönəldilir. Məlum olduğu kimi, bir neçə ay əvvəl Prezidentin imzaladığı fərman və sərəncamlarla minimum əməkhaqları, əmək pensiyalarının minimum məbləği, bütün növ sosial müavinətlər, tələbə və doktorantlara verilən təqaüdlər əhəmiyyətli dərəcədə artırıldı. Minimum əməkhaqqı 180 manata, əmək pensiyalarının minimum məbləği 160 manata çatdırıldı. Bütövlükdə sosial sahədə qəbul edilən qərar və sərəncamlar 3 milyon nəfər vətəndaşa şamil edildi.

Bir neçə il əvvəl maliyyə bazarındakı baş verməş məlum hadisələrdən sonra dollar hesabı ilə banklarda götürülən kreditlərin ödənilməsinə dəstəklənərək yaranmışdır. Dövlət başçısının fevralın 28-də imzaladığı müvafiq fərmanla vətəndaşların narahatlığına da son qoyuldu. Fiziki şəxslərin banklara 10 min ABŞ dollarınadək xarici valyutada olan əsas kredit borclarının devalvasiya ilə bağlı manatla artmış hissəsi qiymətləndirilərk Mərkəzi Bankın elan etdiyi məzənnəyə uyğun olaraq, dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına ödənilirdi. Eyni zamanda, devalvasiya nəticəsində yaranmış məzənnə fərqi görə banklara edilən artıq ödənişlər də kompensasiya şəklində vətəndaşlara qaytarıldı.

Azərbaycan indi inkişafın yeni mərhələsindədir. Prezident İlham Əliyevin uzaqgörən siyasəti nəticəsində son dövrlərdə respublikamız bir sıra global layihələri başa çatdırıb. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xətti, "Cənub qaz dəhlizi", Bakı-Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı Kompleksi, Türkiyənin Izmir şəhərində Azərbaycanın sərəncamı ilə inşa olunan "Star" neft emalı zavodu işə salınıb, ölkəmizin üçüncü peyki olan "Azerspace 2" orbitə çıxarıldı. Təbii ki, bütün bunlar Azərbaycanın maliyyə imkanlarının artmasına gətirib çıxaran, inkişafına xidmət edən möhtəşəm layihələrdir. Bu isə o deməkdir ki, qarşıdakı illərdə respublikamızın gələcəkdə ciddi artımlar baş verəcək. Bu da öz növbəsində iqtisadiyyatın inkişafına və vətəndaşların sosial rifahının gücləndirilməsinə ilə bağlı görülən işlərə mühüm töhfələr olacaq.

Azərbaycan bu gün inkişafının ən qüdrətli dövrünü yaşayır. Hər birimiz anlayır ki, bu inkişaf konsepsiyası məhz Heydər Əliyev ideyalarına əsaslanır. Ulu öndərin sanlı irsi tədünən və bugünkü deyil, ən əsası, sabahki yüksəlişin də real zəmini, etibarlı təməlidir.

Ramil NAMAZOV,
iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru

Qurtuluş Günü'nün Azərbaycanın müasir tarixində çox böyük rolu vardır. Məhz bu gündən etibarən Azərbaycan öz inkişaf dövrünü yaşamağa başlamışdır. Müstəqilliyimizi əldə etdikdən sonra ölkəmiz çox böyük problemlərlə üzləşmişdi. Demək olar ki, ölkəmiz idarəolunmaz vəziyyətə düşmüşdü. Məhz ümummilli lider Heydər Əliyevin siyasi hakimiyyətə qayıdışı, fəaliyyəti nəticəsində ölkəmiz bu çətin günlərdən şərəflə çıxıb, öz inkişaf dövrünü yaşamağa başladı. Bu inkişaf indi sürətlə davam edir.

İlham ƏLİYEV

Azərbaycan xalqını

Milli Qurtuluş Günü

**münasibətilə təbrik edir,
hər bir ailəyə səadət, sevinc dolu günlər,
ölkəmizə əbədi müstəqillik arzulayır!**

Qurtuluşun xilas etdiyi şəhər - ŞİRVAN

Səsi-sorağı qədim tariximizin o başından gələn Şirvan torpağı. Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatında həmişə böyük önəm kəsb etmiş bir məkandır. Bu gün azad, xoşbəxt günlərini yaşayan, yüksəlişdə olan sevimli diyar. Onun qoynunda yaşayanlar bugününümüzün yeni nailiyyətlərinə imza atır, xariqələr yaradırlar. Yaşı sayı gəlməz Şirvan torpağında minillərdir nəçə-neçə ellər, obalar, şəhərlər, qəsəbələr, kəndlər mövcuddur. Onlardan biri respublikamızın inzibati-iqtisadi coğrafiyasına daxil olan və önəmli yer tutan Şirvan (keçmiş Əli Bayramlı) şəhəridir.

Bu şəhər digərləri ilə müqayisədə çox-çox cavanlıdır. Keçən əsrin 30-cu illərində rayon kimi yaradılıb. Sonralar - 1954-cü ildə ona rayon tipli şəhər, 1963-cü ildə respublika tabeliyində olan şəhər statusu verilib. Qısa zaman kəsiyində sürətlə inkişaf etməyə başlayıb. Öncə burada neft, habelə energetika sənayesi təşəkkül tapıb. Sonra zavodlar, idarələr, müəssisələr, tikinti təşkilatları yaradılıb. Inzibati binalar, yaşayış evləri, məktəblər, xəstəxanalar, uşaq bağçaları, mədəniyyət sarayları, sosial obyektlər tikilib.

"Şirvanneft" neft və qazçıxarma idarəsi ölkənin neft sənayesinə sanballı töhfələr verib. Burada çalışan mütəxəssislər sonralar respublikamızın baş idarələrinə, nazirliklərinə rəhbərlik ediblər. 1956-cı ildə istifadəyə verilən istilik elektrik stansiyası Mingəçevir SES-in kiçik qardaşı kimi şöhrət tapıb. Azərbaycanın və eləcə də keçmiş SSRİ-nin müxtəlif regionlarından, şəhərlərindən buraya işləmək üçün çox sayda gəncələr gəlib. Əksəri ailə quraraq talelərini bu şəhərlə bağlayıb. İndi onların övladları, nəvələri bu şəhərdə yaşayıb işləyirlər.

İllər keçdikcə Şirvan şəhəri böyüyüb, daha yaraşlıq və abad olub. Şəhərin kənarından keçən Şirvan kanalının sol sahilində gəniş yaşayış massivi salınıb, çoxmərtəbəli binalar inşa edilib. Şəhərin əsas idarə, müəssisə və təşkilatları buraya köçürülüb. Beləliklə, yerli əhalinin sözü ilə desək, "təzə şəhər" yaranıb. Elə o zaman da neftçilər, energetiklər, gənclər şəhəri kimi şöhrət tapıb. Adına şəhirlər qoşulub, nəğmələr bəstələndi.

Tarix ötüb keçsə də, baş verən hadisələri, insan taleələrini özündə yaşadır, gələcək nəsillərə ötürür. Bu gün ən yeni tariximizin səhifələrini vərəqlədikcə sevinirdik, əlamətdar hadisələrlə yanaşı, keçən əsrin son onilliyi - 90-cı illəri də yad düşür, göz önündən gəlib keçir. O vaxt - müstəqilliyimizin bərpasının ilk illərində Azərbaycanın hər

yerində olduğu kimi, Şirvanda da vəziyyət yaxşı deyildi. Hər şey məcrasından çıxmışdı, xaos, özbaşnalıq, hərə-mərclik baş alıb gedirdi. Nə yaxşı ki, o günlərin ömrü az oldu. Şirvan şəhərinin əhalisi özünə gələrək küləyin haradan əsdiyini, hadisələrin nədən qaynaqlandığını, bütün baş verənləri düzgün qiymətləndirməyi bacardı. Onlar da xalqın əksər hissəsi kimi, yeganə çıxış yolunu zamanın sınağından mərdliklə çıxmış ulu öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıtmasında gördülər.

Tarix göstərir ki, ən çətin vaxtlarda Allahın nəzəri həmişə Azərbaycanın üstündə olmuşdur. Bu dəfə də belə oldu. Xalqın təkidli tələbi ilə 1993-cü il iyun ayının 15-də ümummilli lider Heydər Əliyev hakimiyyətə qayıdı. Mühərribə edən gənc ölkədə o vaxt vəziyyət hər cəhətdən ağır idi. İqtisadiyyat çökmüşdü, adamların sosial vəziyyəti yaxşı deyildi. Daxildəki separatçı qüvvələr xarici havadarlarına arxalanaraq çirkin niyyətlərdən, ölkəni parçalamaq fikrindən əl çəkmək istəməyirdilər. Lakin yanıldılar. Onlar Heydər Əliyevin uzaggörən siyasəti, polad iradəsi qarşısında tab gətirə bilməyib məğlub oldular. Bundan sonra hər şey addım-addım öz yoluna düşdü. Cəbhədə atəşkəs əldə olundu, daxildə sabitlik yarandı, "Əsrin müqaviləsi" imzalandı, iqtisadiyyatı dirçəltmək üçün islahatlar həyata keçirildi.

Otən ayın 10-da anadan olmasının 96-cı ildönümünü qeyd etdiyimiz ulu öndər Heydər Əliyevin sözləridir: "Mən İlham Əliyevə özüm qədər inanıram, mənim görə bilmədiyim işləri o sizinlə birlikdə həyata keçirəcəkdir". Uzaqgörən siyasətin məntiqi nəticəsi bir daha öz təsdiqini tapdı. 2004-cü il fevral ayının 11-də Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə hazırlanan regionların sosial-iqtisadi inkişafı I Dövlət Proqramı qəbul edildi. Bununla müstəqil Azərbaycanın yeni inkişaf dövrü başladı. Neftdən gələn ilk gəlirlər ən mühüm sahələrdə, o cümlədən regionların inkişafına yönəldildi.

Bu iqtisadi-siyasi sənəd qədim Şirvan torpağının ən cavan, yeni şəhərinin də həyatında mühüm rol oynadı. İlk növbədə fəaliyyətini dayandırmış müəssisələrə baxış keçirildi, onların sökülüb-dağıdılmış avadanlıqları çətinliklə olsa da, bərpə edilib işə salındı. Zaman keçdikcə yeni istehsal sahələri yaradıldı. Bunlar iqtisadiyyatın dirçəlməsinə, aylarla işsiz qalan adamların təzadən əmək cəbhəsinə qoşulmasına şərait yaradı. İnşa olunan obyektlər təkcə sənayeni deyil, bütün sahələri əhatə etdi. Bir-birinin ardınca inşa olunan Müalicə-Diagnostika Mərkəzi, yağ emalı zavodu, Cənub Elektrik Stansiyası, Olimpiya İdman Kompleksi, Muğan-Şirvan qrup su kəməri, metal-əritmə, karton istehsalı və digər müəssisələr istifadəyə verildi.

Prezident İlham Əliyev Şirvanı etdiyi səfərlər çərçivəsində bu obyektlərin çoxunun təmələqoyma və açılış mərasimində iştirak etmişdir. Prezident kimi fəaliyyəti dövründə İlham Əliyev bu şəhərdə 6 dəfə olmuşdur.

Təbiət ötən illərdə Şirvan şəhərinin əhalisini bir neçə dəfə si-

nağa da çəkmişdir. 2006-cı ildə leysan yağışları zamanı şəhərin kənarındakı Murovdağ istiqamətindən gələn sel şəhər təsərrüfatından ciddi ziyan vurmuş, buradan keçən dəmiryol xəttini dağıtmışdı. Lakin şəhər icra hakimiyyətinin, müvafiq nazirliklərin köməyi ilə qısa vaxt ərzində vəziyyət normallaşdı. 2010-cu ilin yazında isə Kür çayı öz məcrasından çıxaraq sahil boyu yaşayış sahələrini su altında qoydu. Həmin vaxt, yəni 2010-cu ilin may ayında ölkə rəhbəri Şirvana gələrək əlaqədar mərkəzi və yerli icra orqanları ilə birlikdə şəhərdə operativ müşavirə keçirdi, tədbirlər müəyyənləşdirdi. Nəticədə qüvvələr səfərbərlənib, yaranan gərginlik tezliklə aradan qaldırıldı.

Bu gün də şirvanlılar doğma şəhərlərinin keçmiş şöhrətini qaytarmaq əzmilə yorulmaq bilmədən çalışırlar. Nəticə göz qabağındadır. Ucaaldılan hər bir bina, salınan hər bir park, xiyaban, yaradılan səliqə-sahman şəhərin hüsnünə xüsusi gözəllik verir.

Şirvanlılar ulu öndərin xatirəsinə də həmişə əziz tuturlar. Şəhərin

mərkəzində xalqımızın böyük oğlunun adını daşıyan yaraşlıq park var. Burada Heydər Əliyevin möhtəşəm heykəli ucalır. Heydər Əliyev Mərkəzi də bu ərazidə yerləşir. Onun ətrafındakı fəvvarələr insan ruhuna dinclik, rahatlıq gətirir, nikbinlik bəxş edir. Parkda həmişə qələbəlik olur. Həqiqətən, bu gün Şirvanda yaşamaq və işləmək xoşdur. Şəhərdəki regional idarələrdə çalışanlar yaradılan şəraitdən məmnundurlar.

Digər ərazilərdə salınan parklar da şəhərin simasına və sakinlərinin əhvalına xoş ovqat qatır. Bakı istiqamətindən şəhərə daxil olarkən hündür təpə üstündə yaradılan Bayraq meydanı da belə məkanlardandır. Əsaslı şəkildə yenidən qurulan köhnə şəhər ərazisinin Mədəniyyət sarayı sakinlərin istifadəsindədir.

Bir məsələni də qeyd etmək yerinə düşərdi: burada nə tikilib qurulursa, şəhərin perspektivi, gələcəyi nəzərə alınmaqla edilir. Özü də zövqlə, səliqə-sahmanla. Elə buna görə tikilənlər bir-birini tamamlayır, şəhərin gözəlliyinə,

görünüşünə yeni çalar qatır, sakinləri məmnun edir. Bu baxımdan məhəllələrdə salınan istirahət yerlərinin, mərasim evlərinin xüsusi əhəmiyyəti var. Onların əksəriyyətində uşaqlar üçün əyləncə qurğularının quraşdırılması da unudulmamışdır.

Şəhərdə yaşılıqların salınması daim diqqət mərkəzindədir. Aran şəraitində hər bir ağacın nə demək olduğunu hər kəs yaxşı bilir. Bu gün Şirvan şəhərinə şimal, cənub, qərb istiqamətlərindən daxil olarkən cərgə ilə əkilmiş növbəvi dekorativ bitkilərə, xüsusilə şam ağaclarına rast gəlmək olur. Demir torla çəpərə alınmış həmin yaşılıq zolaqları ayrı bir diqqət və qayğı ilə əhatə edilib. Şəhərin Heydər Əliyev prospekti, Naxçıvan küçəsi yaşıl tunel xatırladır. Ağacların ekilib becərilməsinə belə münasibəti görəndə adamın ürəyində bir az baş qaldırır: "Kaş başqa yerlərdə də daş hasarların yerinə belə ağaclar ekiləydilər".

Keçən əsrin ortalarında köhnə şəhər çərçivəsindən çıxan Şirvan bu gün sürətlə inkişaf yolundadır. Şəhərin su-kanalizasiya sistemi

yenidən qurulur. Təkcə keçən il şəhərdəki 72 binanın dam örtüyü təzələnməmişdir. 5 saylı Ərazi Vergilər İdarəsi, habelə YAP Şirvan Şəhər Təşkilatı üçün inşa edilən yeni binalarda, "Kənd evləri" yaşayış massivində, 5 saylı tam orta məktəb üçün tikilən obyektdə son təmmələmə işləri görülür.

"Retro Holding" MMC tərəfindən inşa edilən yeni kərpic zavodunda tikinti işləri başa çatmışdır. Cari ilin fevral ayında isə "Retro Holding" MMC-nin nəzdində "Armatur" zavodunun təmələqoyma mərasimi olmuşdur. Hazırda zavodun inşasında 70 nəfər çalışır. Zavod istifadəyə verildikdə burada 400 nəfər üçün iş yeri yaranacaqdır.

2010-cu ildə Kür çayında süyün səviyyəsinin qalxması nəticəsində fərdi evlərə dəymiş ziyanla bağlı Fövqəladə Hallar Nazirliyi tərəfindən 7 fərdi evin tikintisi yekunlaşmışdır. Əlavə olaraq 4 fərdi evin tikintisinə başlanılmışdır. Şirvan bələdiyyəsi tərəfindən şəhərin küçələrində abadlıq işləri aparılır, yaşayış binalarının qarşısında mərasim yerləri tikilir.

Bunlardan əlavə, cari ilin əvvəlində Dövlətqazqıncıq tərəfindən dədə-baba yurdlarından diğərdən düşən soydaşlarımız üçün binaların tikintisinə başlanılmışdır. Salınan yeni yaşayış massivi Şirvan şəhərindəki 13 doqquz mərtəbəli yaşayış binası, 540 şagirdlik üçmərtəbəli tam orta məktəb, 140 yerlik uşaq bağçası, EATS binaları, klub, icma mərkəzi, inzibati bina, tibb məntəqəsi, hər biri 500 kubmetrlik 4 su anbarı, istilik sistemi üçün qazanxana, müxtəlif güclü 3 elektrik yarımsənəsi, idman meydançaları, parklar olacaqdır. Hazırda işlər, demək olar ki, yekunlaşıb. Əraziyə yol çəkilir, küçələr asfaltlaşdırılır, işıqlandırma sistemi quraşdırılır. Eyni zamanda 3 kilometr məsafədə buraya təbii qaz, içməli su və kanalizasiya xətləri çəkilir. Yaşayış binalarında mənzillərin ümumi sahəsi 74 min 208 kvadratmetrdir. İnşaatçılar işləri iyul ayının sonunadək başa çatdırmağı planlaşdırıblar.

Gənclik şəhəri Şirvanda sənayenin digər sahələri də uğurla inkişaf edir. Yaranan yeni sahələr hesabına çoxlu sayda iş yerləri yaranır, məhsul istehsalı artır. Bu da, öz növbəsində, şəhər büdcəsinin dotasiyasız formalaşması, sakinlərin gəlirlərinin artması ilə nəticələnir.

Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"

Azərbaycan xalqını

Milli Qurtuluş Günü

*münasibətilə təbrik edir,
hamıya xoş güzəran,
yeni-yeni uğurlar arzulayır!
Yolunuz açıq olsun!*

“AzerTelecom” şirkətinin rəhbəri Aİ-Azərbaycan Biznes Forumunda “Digital HUB” proqramı və rəqəmsallaşmadan danışib

Azərbaycanı beynəlxalq internet şəbəkəsinə bağlayan magistral (backbone) internet provayderi “AzerTelecom” şirkətinin baş icraçı direktoru Fuad Allahverdiyev Bakıda keçirilən Avropa İttifaqı-Azərbaycan Biznes Forumunda “AzerTelecom” şirkətinin icra etdiyi “AzerTelecom Digital HUB” proqramı, bu proqramın ölkənin İKT sektorunun dayanıqlı inkişafı, rəqəmsallaşma üçün yaradacağı imkanlar, eləcə də müasir şəraitdə rəqəmsal transformasiya prosesləri barəsində danışib.

Forum çərçivəsində təşkil olunmuş, İKT, nəqliyyat və logistika mövzularına həsr olunmuş “Əlaqələndiricilik” (Connectivity) panelində məruzəçi qismində çıxış edən Fuad Allahverdiyev “AzerTelecom” şirkətinin artıq 10 ildən çoxdur ki, ölkənin İKT sektorunda fəaliyyət göstərdiyini, hazırda şirkətin Azərbaycanın rəqəmsal mərkəzə çevrilməsi üçün “Digital HUB” proqramını icra etdiyini qeyd edib. O bildirib ki, “Digital HUB” proqramı ölkədə İKT sahəsində dayanıqlı infrastruktur quruculuğuna, telekommunikasiya sektorunun inkişafına, Avropa ilə Asiya arasında Azərbaycanın keçəcək rəqəmsal telekommunikasiya dəhlizinin yaradılmasına, əlaqələndiricilik istiqamətində layihələrin icrasına və nəticədə ölkəmizin Qafqaz, Orta və Cənub

bi Asiya, Yaxın Şərqi və ətraf regionlar üçün regional rəqəmsal mərkəzə çevrilməsinə istiqamətlənib.

Fuad Allahverdiyev proqram çərçivəsində Azərbaycanla Qazaxıstan arasında Xəzər dənizinin dibi ilə Azərbaycan-Qazaxıstan marşrutu üzrə fiberoptik kabelin çəkilməsi, Azərbaycanın magistralı layihəsinin icra edildiyini, bunun üçün iki dövlət arasında müvafiq dövlətlərarası sənədin imzalandığını qeyd edib. O, “Digital HUB” proqramının ölkənin İKT sektoruna yanaşı, qeyri-neft sektorunun digər sahələrinin də inkişafına mühüm töhfə verəcəyini, Avropa və Amerika kontinentinin bura gətirilməsinə və Asiyaya daşınmasına şərait yaradacağını, yeni iş yerlərinin formalaşmasına, global İKT şirkətlərinin Azərbaycana cəlb edilməsinə, in-

novasiyaların tətbiqi üçün mühüm təməl olacağını qeyd edib.

Xatırladaq ki, iyunun 13-də keçirilən Avropa İttifaqı-Azərbaycan Biznes Forumu Avropa İttifaqının Azərbaycanı nümayəndəliyinin Alman-Azərbaycan Xarici Ticarət Palatası (AHK Azərbaycan) və Azərbaycanın İKT sektorunun ən iri telekommunikasiya operatorlarından biridir və ölkənin ilk mobil operatoru və ən sürətli mobil internet provayderi olan “Bakcell” şirkətinin törəmə müəssisəsidir. “AzerTelecom” 2008-ci ildə təsis edilib və telekommunikasiya sektorunda yerli və

xarici şirkətlərə müxtəlif qabaqcıl xidmətlər təqdim edir. “AzerTelecom” hazırda Azərbaycanın sahib olduğu Enerji və Nəqliyyat Mərkəzi statuslarına əlavə olaraq ölkənin regional rəqəmsal mərkəzə çevrilməsi üçün “Azerbaijan Digital HUB” proqramını icra edir. Proqramın reallaşması ölkənin milli İT və milli innovasiya strategiyası üçün mühüm təməl yaradır və rəqəmsallaşmanın sürətlənməsinə, rəqəmsal iqtisadiyyata çevik transformasiyaya, startaplara, İT arxitekturasının inkişafına mühüm töhfə verəcəkdir. Proqram ümumilikdə ölkənin İKT sisteminin ən qabaqcıl dünya standartları səviyyəsinə çatdırılması, ölkənin beynəlxalq reytinglərdə daha öncül sıralara çıxmasına şərait yaradacaqdır.

“Azərbaycan”

Azərbaycan xalqını

15 İyun - Milli Qurtuluş Günü

*münasibətilə təbrik edir, birlik,
firavanlıq və işıqlı gələcək arzulayır!*

Bayramınız mübarək!

“Global Energy Azerbaijan” şirkəti və onun törəmə şirkətləri

“Absheron Operating Company”
“Binagadi Oil Company”
“Karasu Operating Company”
“Shirvan Operating Company”
“Neftechala Operating Company”

*Azərbaycan xalqını
Milli Qurtuluş
Günü
münasibətilə təbrik edir,
hər bir ailəyə səadət və
sevinc dolu günlər
arzulayır!*

5 ayda 15 faiz artım

Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, cari ilin yanvar-may aylarında ölkə üzrə 19,6 milyard manatlıq və ya 2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2,2 faiz çox sənaye məhsulları istehsal edilmişdir. Sənayenin qeyri-neft sektorunda məhsul istehsalı 15 faiz artmışdır.

Sənaye məhsullarının 69,9 faizi mədəncəxərma, 25,1 faizi emal, 4,3 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, 0,7 faizi su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və

emali sektorlarında istehsal olunmuşdur. Mədəncəxərma sektorunda neft hasilatı 2,9 faiz azalmış, əmtəəlik qaz hasilatı 40,4 faiz artmışdır.

Emal sektorunda ağacın emalı və ağacdan məmulatların istehsalı 92,8, avtomobil, qoşq və yarımqoşquların istehsalı 63,9, içkilərin istehsalı 59,8, toxuculuq sənayesi məhsullarının istehsalı 47,4, maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri işləri 46,7, mebel istehsalı 45,8, rezin və plastik kütlə məmulatlarının, kağız və karton istehsalının hər biri 32,8, kimya sənayesi məhsullarının istehsalı 30,4, hazır metal məmulatlarının istehsalı 21,1, qida məhsulları

nin istehsalı 20,5, poliqrafiya məhsullarının istehsalı 19,5, əcazlıq məhsullarının istehsalı 16,8, maşın və avadanlıqların istehsalı 15,8, bütün məmulatların istehsalı 14,9, tikinti materiallarının istehsalı 5 faiz artmış, geyim istehsalı 0,1, digər nəqliyyat vasitələrinin istehsalı 1,8, elektrik avadanlıqlarının istehsalı 7,9, kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı 8,8, metallurgiya sənayesi məhsullarının istehsalı 18,4, dəri və dəri məmulatlarının, ayaqqabı istehsalı 27,7 faiz azalmışdır.

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda isə istehsalın həcmi 0,4, su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emali sektorunda isə 8 faiz artmışdır.

“Azərbaycan”

“Azpetrol” şirkətinin rəhbərliyi və kollektivi Azərbaycan xalqını

15 İyun- Milli Qurtuluş Günü

münasibətilə təbrik edir. Şirkət xalqımıza sülh, əmin-amanlıq, birlik, xoşbəxtlik, firavan həyat, dövlətimizin güclü, qüdrətli və sarsılmaz olmasını arzulayır.

İnformasiya Texnologiyaları və Texnoloji İnnovasiyalar Konfransı və Sərgisi başa çatıb

Bakıda Heydər Əliyev Mərkəzində keçirilən Ümumdünya Gömrük Təşkilatının İnformasiya Texnologiyaları və Texnoloji İnnovasiyalar Konfransı və Sərgisi iyunun 14-də başa çatıb.

Dövlət Gömrük Komitəsinin Mətbuat və İctimaiyyətlə Əlaqələr İdarəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, üç gün davam edən tədbirdə dünyanın 91 ölkəsindən 500-ə qədər nümayəndə - gömrük orqanları, biznes və elm dairələri, beynəlxalq təşkilatlar, informasiya texnologiyaları sahəsində ixtisaslaşan, eləcə də gömrük işində tətbiq edilən texniki nəzarət vasitələrinin istehsalçısı olan şirkətlərin təmsilçiləri iştirak edib. Konfransda informasiya texnologiyalarının tətbiqi ilə ticarətin, gömrük və sərhədkeçmə prosedurlarının sürətləndirilməsinə dair beynəlxalq gömrük ailəsi üçün aktual olan məsələlər müzakirə olunub.

Konfrans çərçivəsində Dövlət Gömrük Komitəsinin rəhbərliyi xarici dövlətlərin gömrük orqanları, biznes dairələri,

eləcə də beynəlxalq təşkilatların nümayəndələri ilə 10-a yaxın ikitərəfli görüş keçirib. Bu görüşlərdə qonaqlar Azərbaycan gömrüyünün əldə etdiyi nailiyyətləri, konfransın yüksək səviyyədə təşkil olunmasını və Azərbaycan gömrük orqanları ilə əməkdaşlığın gücləndirilməsinin vacibliyini xüsusi vurğulayıblar.

Tədbirin bağlanış mərasimində Dövlət Gömrük Komitəsi sədrinin müavini, gömrük xidməti general-mayoru İqbal Babayev komitə sədri adından ÜGT rəhbərliyinə və iştirakçılara təşəkkürünü bildirib. İ.Babayev vurğulayıb ki, bu konfrans əməkdaşlıq, təcrübə mübadiləsi, informasiya texnologiyalarının gömrük sistemində tətbiqi sahəsində yeni çağırışlar baxımından xüsusi əhəmiyyət daşıyır və beynəlxalq miqyasda gömrük işinin təşkil sahəsində yeni yanaşmaların ortaya qoyulmasına şərait yaradacaq.

Daha sonra ÜGT-nin növbəti İnformasiya Texnologiyaları və Texnoloji İnnovasiyalar Konfransı və Sərgisinin keçiriləcəyi ölkənin adı elan edilib. Növbəti tədbirin 2020-ci ildə İndoneziyanın Bali adasında keçiriləcəyi bildirilib.

Beləliklə, ÜGT-nin ən mötəbər tədbiri hesab edilən İnformasiya Texnologiyaları və Texnoloji İnnovasiyalar Konfransı və Sərgisinin Azərbaycanda keçirilməsini Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə gömrük sistemində aparılan islahatlar hesabına Azərbaycan gömrüyünün bütün sahələrdə, xüsusilə də informasiya texnologiyalarının tətbiqi istiqamətində əldə etdiyi uğurların nəticəsi kimi qiymətləndirmək olar.

Tədbir çərçivəsində Dövlət Gömrük Komitəsinin rəhbərliyi və mütəxəssisləri yalnız gömrük sahəsində deyil, ümumilikdə Azərbaycanın inkişaf strategiyası, beynəlxalq layihələrin icrası, dövlət başçısının rəhbərliyi ilə həyata keçirilən mütərəqqi islahatlar barədə də iştirakçıları ətraflı məlumatlandırıb.

Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının rəhbərləri bölgələrdə vətəndaşları qəbul ediblər

Dövlət başçısının tapşırığına və bölgələrdə vətəndaşların qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq, iyunun 14-də ədliyyə naziri Fikrət Məmmədov Gəncə regional ədliyyə idarəsində vətəndaşları qəbul edib.

Qəbul zamanı ədliyyə fəaliyyəti ilə bağlı müraciətlərə baxılıb, hər bir vətəndaş diqqətlə dinlənilib, müraciətlərdə qaldırılan məsələlərin bir qismi elə yerində öz həllini tapıb, digər müraciətlər üzrə nazirliyin qəbulda iştirak edən ədliyyə məsul işçilərinə müvafiq tapşırıqlar verilib.

Səfər çərçivəsində nazir, həmçinin ədliyyə işçiləri və hakimlərlə müşavirə keçirib.

Ali Məhkəmənin sədri Ramiz Rzayev Şirvan şəhərində, Cinayət kollegiyasının sədri Şahin Yusifov Sabirabad, İnzibati-İqtisadi kollegiyasının sədri Hikmət Mirzəyev Saatlı rayonlarında vətəndaşların qəbulunu keçiriblər.

Qəbullar zamanı məhkəmələrin fəaliyyəti ilə bağlı müraciətlərə baxılıb, hər bir vətəndaş diqqətlə dinlənilib, müraciətlərdə qaldırılan məsələlərin bir qismi elə yerində öz həllini tapıb. Digər müraciətlər üzrə isə Ali Məhkəmənin Aparatının qəbulda iştirak edən ədliyyə məsul işçilərinə müvafiq tapşırıqlar verilib.

İyunun 14-də vergilər nazirinin müavini Mətin Eynullayev Ağsu rayonunda yerləşən Vergi Ödəyicilərinə Xidmət Mərkəzində Ağsu, Şamaxı və Qobustan rayonlarından olan vətəndaşları qəbul edib.

Nazirliyin Media və kommunikasiya mərkəzindən bildirilib ki, qəbulda vergi qanunvericiliyi və inzibatiçiliyi, həmçinin vergi nəzarəti tədbirlərinin nəticələrinə yenidən baxılması, vergi orqanlarına işə qəbul və bərpa olunma ilə bağlı bir sıra məsələlərə baxılıb.

Vətəndaşların müraciətləri dinlənilib, onların bəziləri yerində həll olunub, digərləri barədə nazirliyin müvafiq strukturlarına ədliyyə tapşırıqlar verilib.

AZƏRTAC

Coca-Cola

şirkəti Azərbaycan xalqını

MİLLİ QURTULUŞ GÜNÜ

münasibətilə təbrik edir, əmin-amanlıq və firavan həyat arzulayır!

Bayramınız mübarək!

15 İyun Milli Qurtuluş Günü

AtaBank

“AtaBank” ASC-nin kollektivi

Azərbaycan xalqını 15 İyun - Milli Qurtuluş Günü münasibətilə təbrik edir, ölkəmizə firavan həyat arzulayır!

